

KANSAINVÄLISIÄ NÄYTTELYJÄ SUOMESSA

RANSKAN NÄYTTELY

Lokakuisen harmaaseen ja koleaan pääkaupunkiin toi Messuhallissa avoinna ollut Ranskan näyttely kuin hilpeän värikkään tuulahduksen lämpimästä etelästä. "Näinkö he asuvat?" - "Voi, miten ihania kankaita!" - "Käyttävätkö he vielä gobeliineja seinillään?" - Monenmoisia huudahduksia siellä kuuli, ja niistä saattoi päätellä, että näyttely oli tehnyt tehtävänsä: herättänyt kiinnostusta, pannut utelemaan lisätietoja ja houkutellut hedelmälliseen vertailuun.

OK 4/1998

THE FRENCH EXHIBITION

The French Exhibition in the Exhibition Hall brought a joyous, colourful breath from the warm South to the October-time gray and chilly capital city. - "Is this how they live?" - "Oh, what lovely cloths!" - "Do they still use tapestries on their walls?" - One could hear different kinds of exclamations there, and from these one could figure out that the exhibition had served its purpose: aroused interest, made people ask for more information and tempted them to make fruitful comparisons.

Heti sisään käydessä katselija joutui tekemään tuttavuutta viehättävien, sirojen ranskatarien kanssa. Ne olivat kylläkin vain taidokkaasti paperista valmistettuja nukkeja, niinkuin tämän Bourgognen maakunnan kansallispuukuinen neito. - Kuvat Tuovi Nousiainen.

Nämä keramiikkakupit ja kannu - kahvikupeiksi vaiko viinituopeiksi tarkoitettut? - olivat niin elämäniloisen vihreät ja rehevät, että tuli oikein hyvälle mielin. Niiden primitiivinen, tuore muotoilu ja pinnan koristelu olivat tasapainossa.

ITALIAN NÄYTTELY

Italian näyttely toi tullessaan etelän tervehdyksen. Taidekäsitöiden harrastajilla ei tosin ollut tilaisuutta tutustua maan kaikkien parhaisiin tuotteisiin. Silti emme jääneet osattomiksi. Rikas maa on pidättyessäänkin antoisa. Lasit, olki- ja niinityöt, pari painettua kangasta, keramiikkatuotteet, kirjontatyöt ja kudokset jäivät unohtumattomina mieleen. Rehevän täyteläiset asetelmat antoivat aavistuksen hedelmämään todellisesta tavarasta ja mielikuvituksen runsaudesta. Toisella kerralla meille varmaan näytetään ihanat nahkatuotteet, kauniit kuviolliset silkkikankaat, taiteelliset kaulaliinat, kirjoitetut puserot ja alusvaatteet.

OK 4/1951

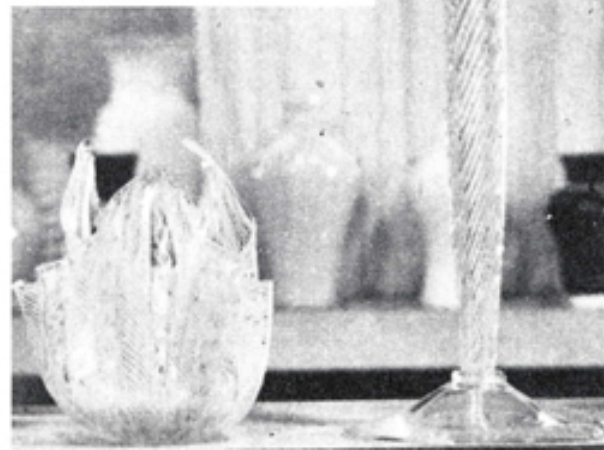
THE ITALIAN EXHIBITION

The Italian Exhibition brought along with it greetings from the South. The admirers of handwork art did not have the chance to see the best products of the country, though. But, nevertheless, we got something. A rich country is fruitful also when it is not giving its best. Glass work, straw and raffia works, some printed textiles, ceramic products, embroidered works and weaves have stayed in one's mind. The rich exhibits gave an idea of the real plentiness of products and imagination of this country of fruits. Some other time we will certainly be shown the wonderful leather products, beautiful ornamented silk cloths, artistic scarves, embroidered blouses and underwear.

Suuri pellavapöytäliina Firentzestä. Pohjaompeluvyöhykkeiden välissä on pyöreitä punospistoreikiä. Tällainen liina on todellinen perhekalleus, jos sellaisen jaksaa kerran tehdä. Sen yksinkertainen sommittelu sopii hyvin suomalaisenkin kodin henkeen. - Kuvat Tuovi Nousiainen.

Lasi on Italialle tunnusomaisinta. Tässä kaksi näytettä koristeellisista käyttöesineistä, sirokuvioinen kukkamaljako ja juhlallisen korkea kynttilälampinjalja.

Italialainen keramiikka ei luota yksinomaan muotoon ja lasitukseen, vaan ottaa vielä voimakkaat modernit kuviot avuksi. Kannun eläinkuvissa on luolapiirrosten tuntua.

Venäläistä

KOTITEOLLISUUTTA SUOMESSA

Suomi-Neuvostoliitto Seura oli järjestänyt Helsingissä, Tampereella ja Turussa joulun seutuvilla kiertäneen venäläisen kotiteollisuus- ja taideteollisuusnäyttelyn. Verrattuna meikäläisiin se oli huomattavasti puu- ja metallityövoitoinen.

Neuvosto-Venäjän kuuluisiin viisivuotisohjelmiin on sisällytetty myös kotiteollisuuden edistäminen. Sitä varten toimii keskusvirasto, jonka palveluksessa on paitsi taiteilijoita muuta henkilökuntaa mallien hankkimista, vanhojen käsitöiden tutkimista ja materiaalin hankkimista varten. Sitäpaitsi on piirikunnissa keskusviraston alaisia elimiä.

Pystyvät käsityöntekijät ovat hyvin palkattuja.

Enimmät näyttelyssä esitetyt käsityönhaarat olivat Keski-Venäjältä. Yhteisenä piirteenä kaikille töille huomasi vieras, että ikivanhojen aiheiden rinnalla suositaan myös uusia suunnitelmia.

Mordvalaisseudun käspaikan malliseen pöytäliinaan oli kirjottu vanhojen ornamenttien keskelle samoin hienoin ristipistoin sirppi ja vasara. Satuaiheita näkyi viljellyn paitsi leikkikaluveistoksissa myös puutöiden koristemaalauksissa.

OK 2/1950

RUSSIAN HANDICRAFTS IN FINLAND

The Finland-Soviet Union Society had arranged around the Christmas time in Helsinki, Tampere and Turku a circulating exhibition of Russian handicrafts and industrial art. Compared with ours the main part were products made out of wood and metal.

As part of the famous five-year plans of the Soviet Union has also been the furthering of handicrafts. There is a central committee for this purpose with artists and other personnel for gathering models, studying old pieces of handwork and getting material. And there are also officials linked with the central organisation in the regions.

The handworkers capable of good work are well paid.

Most of the handwork types on display were from Central Russia. The visitor noted as a general trait the fact that alongside with the ancient motifs there are also new designs. A tablecloth from the Mordva region resembling a käspaikka towel had among its old ornament motifs a sickle and hammer embroidered in the same fine cross-stitch. Motifs from stories were found among the toys and also in the decorations painted on wooden objects.

Huomattavimmalla sijalla tekstiileissä ovat pitsit - liinat, monenlaiset metritäin myytävät ja muut nyplätyt työt, jotka oli erinomaisen hienosta langasta tehty. Kuvassa on osa isoa sängynpeitettä, Vologodskissa valmistettua.

Klassillisen kaunis keramiikkapullo.

ELÄVÄÄ KANSANTAIDETTA ROMANIASTA

Helsingissä oli 1953 Romanian kansantaiteen näyttely, joka käsitti esineitä ja töitä mitä moninaisimmilta kansantaiteen aloilta: kansallispukuja, kudonaisia, keramiikkaa, koruompelu- ja nahkatöitä, puuleikkauksia ja -veistoksia, mattoja. Kokonainen omalaatuinen, väriiloistoinen maailma aukeni siellä suomalaisen katsojan eteen, omalaatuinen jo siksikin, että se ei ollut mikään museomaailma, vaan nykyistä, elävää elämää kuvaava, vuosisatojen perinteille rakentuva ja niitä jatkava.

Samalla voi todeta, että väkevästi kansalliselta pohjalta nouseva taide on mitä suurimmassa määrin myös kansainvälistä. Mutta olisi vahinko, jos tätä rikasta kansallista perintöä ryhdyttäisiin suuntaamaan ja ohjaamaan joidenkin muiden, sille vieraiden tarkoituserien tai ohjeiden mukaisesti, sillä se ehkä ennen pitkää johtaisi tämän elävän ja elinvoimaisen kansantaiteen rappeutumiseen.

Rauha Aarnio
OK 2/1953

LIVING FOLK ART FROM ROMANIA

There was a Romanian folk art exhibition in Helsinki in 1953, which consisted of objects and products from various fields of folk art: national costumes, weaves, ceramics, embroidered and leather goods, wood engravings, wooden sculpture, rugs.

A whole personal and unique, colourful world opened itself there for the Finnish visitor, uniquely personal because it was not a museum world but instead modern, portraying real life, having its basis in centuries of tradition and continuing this tradition.

One can state that art arising strongly from a national basis is also international. But it would be a great pity if this rich national heritage would be directed towards and directed by other reasons foreign to it, because this would eventually lead to the destruction of this living and vital folk art.

Kuinka paljon rakkautta, kärsivällisyyttä ja aikaa ovatkaan nämä miehet ja naiset uhranneet kotinsa kaunistamiseen! Vielä nykyisinkin kiinnitetään vanhan maakuntakulttuurin vaalimiseen niin suurta huomiota, että esim. pojat saavat jo koulussa aloittaa vanhojen mallien leikkaamisen ohueen lautaan ja tytöt oppivat perinteellisten mallien mukaista kirjailua ja käsityötä jo ennen kouluun tuloaan.

Ikoniteollisuus on väistänyt myös uusia oloja, mutta ei sen vanhaa tekniikkaa. Munankeltaistemperamaalausta sovelletaan nyt arkisiin tarve-esineihin. Kullalla ja alumiinilla maalatut ornamentit lienevät vanhaa kansallista perua. Saman seudun maljakoiden koristemalli noudattelee samoja aiheita.

Miesten puvut kilpailevat ylenpalttisessa koristelun runsaudessa naisten pukujen kanssa. Varsinkin transsylvanialaiset puvut ovat loistavanvärisiin nahkakoristeluin peitetyt. Nahkakoristelun sekä yleensä miesten pukujen koristelutyön suorittaa aina mies. Kuvassa alhaalla oik. värikäs nahkakoristeinen liivi, vieressä samoin nahkakoristeinen takki. Ylhäällä naisten hiaton verkatakki, jonka perinteellinen musta nyöripunoskoristelu on myös miehen tekemä.

Romania

Moldavalainen kansallispuku. Kansallispuvuissa ilmenee romanialaisille ominainen elämäniloinen rakkaus värikkyyteen ja koristeellisuuteen. Suunnattoman paljon työtä ja kärsivällisyyttä vaativin koruompelein kirjaillut puserot, hameet, esiliinat ja huivit ovat eri maakunnissa erilaiset. Moldavan puku on upein hopean- ja kultanvärisiin langoin ja helmin sekä monipuolisiin koruompeluin koristettu. Siihen kuuluva pitsipoimintainen huivi on kudottu ohuesta pellavasta ja luonnonsilkistä.

Oltenialainen puku, jonka puseron tyylikäs musta-valkoinen koristelu kiinnittää huomiota. Naisten pukuihin liittyvät pää- tai kaulahuivit ovat usein ohuista pellavasta, luonnonsilkki- tai rami-langoista kudottuja.

Romanialaisen talonpoikaistalon sisäkuva sekä mahtava, taidokkain puuleikkauksin koristettu pihaportti.

BULGARIA JA ITÄ-SAKSA

Eri maiden käsityöt, olipa sitten kysymys naisten tai miesten töistä, ovat aina kiintoisaa nähtävää, koska ne tuntuvat tuovan meille aidoimman ja välittömimmän tervehdyksen asianomaisesta maasta ja sen asukkaista. Tällaisia olivat ne työt, jotka olivat nähtävinä meillä syksyllä vieraillessa Bulgarian ja Itä-Saksan näyttelyissä.

BULGARIA AND EAST GERMANY

The handworks of different countries, both women's and men's, are always very interesting to see, because they bring us the most authentic and real greetings from the country in question and its inhabitants. Such were the works that were for us to see at the exhibitions of Bulgaria and East Germany in autumn.

Bulgarian kansanpuvut, joiden valmistuksessa on käytetty ja yhä käytetään mitä moninaisinta materiaalia kotona kudotusta paksusta villasta mitä hienoimpaan musliiniin saakka, ovat värikkäitä ja rikkaasti kirjottuja. Niin naisten kuin miestenkin pukujen runsas koristelu ja vaihtelevat koriste-aiheet kertovat luovasta mielikuvituksesta ja maan naisten uutteruudesta ja perinteellisestä käsityötaidosta.

Kankaanpainanta, ns. sinipaino (Blaudruck) on perinteinen käsityön muoto Itä-Saksassa. - Kuva T. Nousiainen.

Itä-Saksan järjestämässä piennessä taidekäsityö- ja taide-teollisuusnäyttelyssä kiinnostivat monia kävijöitä kalastajaväestön valmistamat käsinsolmitut matot, joiden tekoon osallistuvat kaikki, myöskin miehet, sellaisina aikoina, jolloin ei kalastusta voida harjoittaa. Kuvan esittämä matto on Freestin osuustoiminnallisesta kalastajien matto-kutomosta.

AITOJA KANSANPUKUJA

kaukaisesta Nigeriasta, Japanista, Intiasta, Pakistanista ym. lähi- ja kaukoidän maista nähtiin eurooppalaisten kansallispukujen ohella Suomen Naisjärjestöjen Keskusliiton järjestämässä kansainvälisessä kansanpukujen esittelyssä Helsingissä.

OK 2/1968

REAL FOLK COSTUMES

from far-off Nigeria, Japan, India, Pakistan and other Near and Far East countries were seen alongside with European national costumes at the international exhibition of folk costumes arranged by the Central Organisation of Women's Organisations in Finland.

Pohjolan Kotiteollisuuskäräjät
Lahdessa 1956.

Rikas kukka-aiheinen kirjonta, kirkkaat värit ja reikäompelu kuuluvat unkarilaispukujen koristeluun. Kuvassa unkarilaisnuorukainen Istvan Szrok suomalaistyttöjen keskellä Szatmari-puku yllään. Housuissa on myöskin kaunista kirjontaa. Tyttöjen lyhyet ja hulmuavahelmaiset puvut ovat Kalocai- ja Sarközi-pukuja.

Jugoslavalainen Kroatian alueen Podsavina-puvun runsas kirjonta on käsityötä. Hame on pliseerattu. Tämän pellavapuvun malli on kaksituhatta vuotta vanha. Korut ovat tavallisesti korallia. Tarvitaan monta alushametta, että puvun kellotettu hame on edukseen. Esittäjä arkkitehti Duscha Balaban.

Edellisen puvun jakun selusta on myös taidokkaasti pliseerattu. Hiboissa kertaantuu esiliinan runsas kukkakirjonta.

Miss Morgan (keskellä) toi tällä kertaa mukanaan kymmenen käsityöstä innostunutta amerikkalaista. Eversti Fishback, seurueen ainoa miesjäsen, toimii kesäisin kudonnan opettajana miss Morganin koulussa Penlandissa. Vieressä mrs Fishback. Kummankin matka-asusteet olivat mr Fishbackin kutomat. Talvet he viettävät Floridassa. Toinen oikealta on mrs Ruth Currey Montanasta, sikäläisen käsityökilnan sihteeri. Kaksi seurueen jäsentä on Teksasista. Näin on suuri USA Penlandin koulun välityksellä laajalti edustettuna. Tässä kuvattu seurue 11 amerikkalaista Omin Käsien -lehden vieraina, miss Morganista vas. päätoimittaja Tyyne-Kerttu Virkki. Oikealla Asla stipendiaattina Amerikasta äskettäin palannut pukuompelunopettaja Pia Hypén. - Valok. Nousiainen/1952.

AMERIKKALAISIA SUOMEN KÄSITYÖHÖN TUTUSTUMASSA

Käsityö juontaa juurensa ikimuistosiin aikoihin. Mutta eipä se ole kuollut nykyajan suurtuotannonkaan maasta. Se osoittaa maassamme kuluneena keväänä vierailut seurue ja sen harrastukset, mitkä ovat käsityö eri muodoissaan.

Amerikassa ei pidetä eroa miesten ja naisten käsityön välillä niin kuin meillä. Siellä miehet kutovat yhtä innokkaasti kangaspuissa ja toisaalta naiset ovat esim. puutöissä tehden huonekaluja ilman, että kukaan yrittääkään kummeksua asiaa. Ehkä voisimme sanan "käsityö" asemesta käyttää sanaa "kotiteollisuus", sillä minkäänlaista ompelua ei sanaan "handicraft" amerikkalainen sisällytä.

Amerikkalaiseen koululaitokseen kuuluu "crafts" tärkeänä osana. Se on aivan erilaista kuin meillä, mutta ehkäpä kuitenkin tarkoitukseltaan tähtää samaan. Varmaan Amerikan oppikoululaiset muokatessaan esim. hopealangasta kaulaketjuja oppivat ymmärtämään aineksen luonteen ja sopivaisuuden eri tarkoituksiin sekä sen kauneusarvot ja oppivat käyttämään mielikuvitustaan ja oma-aloitteisuuttaan muuallakin, kuten on meidänkin tarkoituksemme opettaessamme työille esim. kirjokintaat.

Varttuneemmat ihmiset harrastavat Amerikassa käsitöitä iltaisin asuinpaikkakuntansa kerhoissa tai yliopistojen iltakursseilla tai erikoisten käsityökoulujen kursseilla. Eräs viimeksimainituista on Penland School of Handicrafts Pohjois-Carolinassa - pieni, mutta laajalti tunnettu koulu. Koulun johtaja kertoi, että kuluneena vuotena on sen kolmiviikkoisella kesäkurssilla ollut edustettuna 44

USA:n valtiota ja 12 vierasta maata - jälkimmäisten joukossa mm. Suomi. Kanssakäyminen meidän pienen maamme ja suuren Amerikan välillä on lujittunut tuon pienen koulun ansiosta, sillä siellä on parina viime vuotena ollut neljä suomalaista saamassa vaikutteita Amerikan käsityöistä ja toisaalta tämä äskeinen vierailijaseurue oli jo toinen, jonka Penlandin koulu tuo Suomeen. Ja puolin ja toisin odotetaan lisävierailuja.

Penlandissa - kuten muissakin tuon alan kouluissa - opetetaan kangaspuilla kutomista, keramiikkatyötä, metalli- ja emaljityötä, nahkaplastiikkaa, kankaanpainantaa, lampunvarjostimien tekoa, jopa kehräämistä ja luonnonvärien värjäämistäkin.

Villakankaan kutominen on Amerikassa hyvin kallista hobbua, sillä villa on kallista ja vielä kalliimpaa on teettää esim. kävelypuku, jonka tekopalkka on noin 100 dollaria. Siksi kudonnan harrastajat tavallisesti tekevät pumpulikan-gasesineitä, esim. pieniä vieras- eli sormenpääpyyheliinoja tai pieniä pöytäliinoja. Niitä tehdäänkin sitten mitä mielikuvituksellisimpia käyttäen paljon metalli- ja efektilankoja. Pellavakin on kallista, koska se tuotetaan ulkomailta. Emalityö on hauskaa ja helppoa. Emalivärit ostetaan pulloissa jauheena, jota ripotellaan hiukan muokatun metallipalasen päälle ja pistetään uuniin kymmeneksi minuutiksi. Siellä jauhe sulaa lasitukseksi ja esine on valmis. Uuni on siro ja pieni, joten sellaisen voi hankkia pieneenkin kotiin ja työ on siistää. Keramiikkatyö on yleistä. Savi saadaan useilla seuduilla aivan valmiina suoraan pelloista. Savityö ei ole kaikkein siisteintä työtä ja tarvittava uunikin on aika suuri, joten tavallisessa kodissa ei tätä käsityömuotoa juuri voi harrastaa.

Raili Seraste OK 3/1953

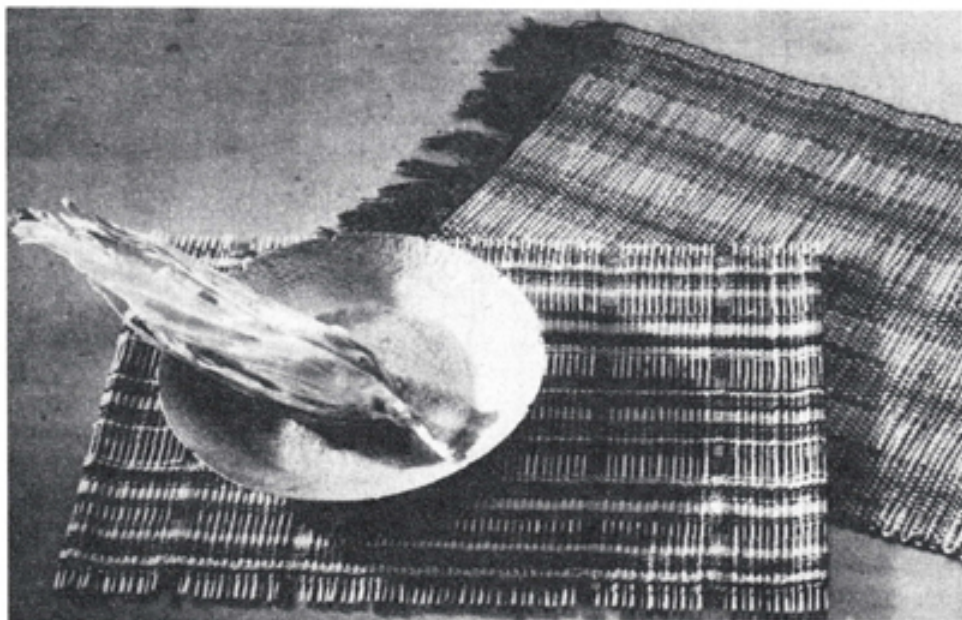

Pohjois-Karoliinassa toimii pieni Penlandin käsityökoulu, Penland School of Handicrafts. Tässä sen johtaja, dr Lucy Morgan jo toisella Suomen-matkallaan.

Rehevä Amerikan kasvillisuus antaa paljon meille vieraita aineksia; tässä muutamia pikku koreja, jotka on punottu eri köynnöskasvien kuiduista. - Pieni pyöreä esine on kirjava rintakoru, emalityötä.

Amerikkalaisia kudonnaisia: ruokoliina, jossa värkkäät pumpuliloimet ja hapsullinen liina. Se on Cherakee-intiaanin mrs Villikissan kutoma. Kuteena on käytetty maissin tähkän suojuslehtiä, joita näkyy alumiinilautasella, joka sekín on käsityötä. Se on vasaroitu puupölkyn päällä. Reunat on viilattu koristeelliseksi. - Virkki-Käsityömuuseon kokoelmat.

AMERICANS GETTING ACQUAINTED WITH FINNISH HANDWORK

Handwork dates back to unforgettable times. But it has not died in the modern country of mass production either, a proof of this is the party visiting our country this spring and the interests of the party: handwork in its various forms.

There is no difference between men's and women's handwork in America, as is the case in our country. There men are just as eager to weave on the loom and women, on the other hand, make pieces of furniture without anybody wondering why. Maybe we could instead of the word "handwork" use the word "handicrafts", because the American does not connect sewing with the word "handicraft".

"Crafts" is an important part in the American school. It is greatly different from our system, but maybe still aims at the same. Most likely the American school pupils learn to understand the nature and suitability of the material and also its beauty values and learn to use their imagination and spontaneosity also elsewhere, when they are making for example necklaces out of silver wire - as is also our aim when teach girls how to make for example embroidered mittens.

The older people in America do handicrafts in the evening at clubs in their neighbourhood or on courses at universities or special handicraft schools. One such is the Penland School of Handicrafts in North Carolina - a small, but widely known school. The Principal of the school said that during the past year there have been representatives from 44 states and 12 foreign countries on its three-week summer course - also Finland was represented. Social relations between our small country and the great America have been strengthened because of that small school, because there have been four Finns receiving influence from American handicrafts, and on the other hand, the aforementioned party is already the second one brought to Finland by the Penland School. And further visits are expected.

In Penland - as also other schools of the same field - they teach weaving on the loom, ceramics, metal and enamel work, leather work, cloth printing, making lamp shades, even spinning and dyeing with natural dyes.

Weaving wool cloth is a very expensive hobby in America, because wool is expensive, and it is even more expensive to have a promenade suit made, which costs about 100 dollars. That is why weavers usually make cotton articles, for example small guest or finger towels or small tablecloths. They are then very imaginative with various kinds of metal and effect threads and yarns. Linen is also expensive, because it is imported.

Enamel work is nice and easy. Enamel colours are bought in powder form in jars, the powder is sprinkled on a formed piece of metal and put in the oven for ten minutes. There the powder melts into glaze and the object is ready. The oven is dainty and small, so it can be bought even into a small home, and the work is neat.

Ceramics work is common. The clay can be obtained straight from the fields in many areas. Work with clay is not the neatest and the oven needed is rather big, so handwork like this is not a typical hobby in an ordinary home.

Raili Seraste
OK 3/1953

Dorothy Liebes

Tekstiilitaiteilija ja sukkula kuuluvat yhteen. Mallit kudonnaisiinsa Dorothy Liebes kutoo itse ja antaa sitten teollisuuden toteutettavaksi, jolloin tekstiili siirtyy massatuotantoon.

Kun astuu Larsenin ateljeehen, tulijaa tervehtii tällainen paksu harsokangasverho, jonka kuvio on käsinpainettu. Ornamentin värit valkoinen ja vaaleanruskea.

KAKSI AMERIKKALAISTA TAITEILIJAA

Kun joitakin vuosia sitten oli samanaikaisesti sekä Brooklynin Museossa että Rhode Islandin Muotoilukoulussa tekstiilinäyttely, jonka otsikkona oli "Dorothy Liebes'n 25 vuotta", monet lehdet kuvailivat häntä suurimmaksi nykyään eläväksi tekstiilitaiteilijaksi. Hän ei ole suurimerkityksinen vain kutojana, mutta ennen kaikkea kudonnaisten asteikon laajentajana hän on suurempi kuin kukaan toinen ennen häntä.

Dorothy Liebesin elämänvaiheet ovat yhtä monitahoiset kuin hänen kudonnaismallinsa ja materiaalinsa. Kun hän professori-isänsä kehoituksesta valmistautui opettajaksi Columbian yliopistosta pääaineenaan taide, hänen maalauksensa muistuttivat enemmän kangasmalleja kuin tyypillisiä kuvaamataidon tuotteita. Opettajansa kehoituksesta hän kävi lyhyen kudontakurssin ja opiskeli Pariisissa, jonka jälkeen häntä ei enää ole saatu irroittautumaan kangaspuista. Kotiinsa San Franciscoon hän sijoitti kangaspuita joka huoneeseen eikä sittenkään saanut tyydytetyksi tuttavien innokkaita tilauksia. Dorothy Liebesin epätavallinen materiaalin käsittely hämmästytti ja ihastutti: 30 vuotta sitten oli todellinen mullistus käyttää kuteeksi nahkaa, ruohoa, bamburuokoa, hohtokiveä, myöhemmin metalli- ja lasilankaa, juutti-silkkisekotetta, muovivia ja kaikkea mikä vain mieleen juolahti.

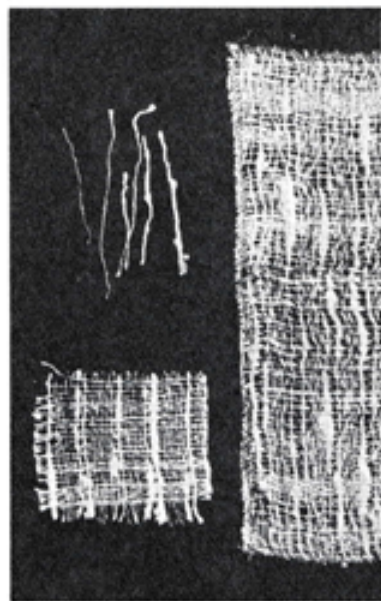
Paitsi materiaalin uudistajana Dorothy Liebes on laajentanut väriasteikkoa siinä määrin, että puhutaan D.L:n väripaletista, milloin jotakin epätavallisen loiste-
liasta ja onnistunutta ilmestyy amerikkalaisen taidetekstiilin piiriin. San Francisco-vuosinaan hän omistautui kokonaan käsinkudonnalle sekä sikäläisen taidemuseon johtamiselle. Mutta hänenlaiselleen titaani ei tällainen toiminta ollut kyllin, piti laajentaa näköaloja kauemmas. Siihen tarjoutui tilaisuus, kun San Franciscossa järjestettiin suuri näyttely 1939 ja Liebesistä tuli koristeellisen osaston johtaja. Se merkitsi matkustelua myös lukuisiin Euroopan maihin ja yhteyksiä johtaviin taiteilijoihin, myös suomalaisiin. Hän työskenteli itse tehtaissa perehtyen konekudonnon tekniikkaan. Hänen aikaisempia ja nykyisiä mallejaan valmistetaan nyt neljässätoista tekstiilitehtaassa ja hän toimii noin kymmenen tehtaan taiteellisena neuvonantajana. Liebes on myös saanut 15 huomattavaa palkintoa tekstiilin alalla ja on muun muassa UNESCO:n Visual Arts-komitean sekä Englannin kuninkaallisen taideseuran jäsen. Hänen merkityksensä USA:n korkeatasoisen tekstiilin kehittäjänä ja väriyhdistelmien löytäjänä on niin ilmeinen, että voidaan puhua Liebes-kultista.

Taiteilija Jack Lenor Larsen työskentelee New Yorkin studiossaan lähes yksinomaan tarkoituksenaan saada aikaan kudontamalleja teollisuuslaitoksille. Larsenilla on palveluksessaan useita taiteilijoita. Hän itse, niin mies kuin onkin, on niin arvostettu korkeatasoisten taidekudonnaisten luoja, että suuret muotitalot kysyvät hänen neuvojaan seuraavaa myyntikautta varten. Mr. Larsen osaa varjella mallejaan lähes yhtä mustasukkaisesti kuin pariisilaisen muotitaiteilijat omiaan ennen näyttöstä. - Larsen suunnittelee kankaan sidoksen, kankaaseen käytettävän materiaalin sekä väriyhdistelmät ensin paperilla. Sitten hän istuu itse kangaspuitten ääreen tai antaa jonkun taiteilijan sen tehdä. Itse hän myös matkustaa tehtaisiin, joissa hänen mallejaan aletaan valmistaa teollisesti. Erotukseksi Liebesistä Larsen kokeilee vähemmän silmiinpistäväillä materiaaliyhdistelmillä. Tulos on usein pohjoismaisen viileä, mutta samalla niin hienostunut, ettei vaativinkaan maku voisi toivoa parempaa.

Työne-Kerttu Virkki
OK 2/1958

Leveän seinänjakajakudon-
naisen asettaminen on vaativaa
ja aikaavieppä työtä. Takana
vasemmalla taiteilija Dorothy
Liebes.

Jack Lenor Larsenin maine on
kohonnut vuosi vuodelta.
Teollisen tekstiilin designerinä
hän edustaa hillittyä, tekisi
mieli sanoa skandinaavista
linjaa. Kuvassa oikean-
puoleinen kangas on käsinku-
dottu, materiaalina ranskalai-
nen villa, pellava ja metlon-
kuitu. Vasemmanpuoleinen
näyte on kudottu tehdaskan-
gaspuilla.

TWO AMERICAN ARTISTS

When there was two years ago simultaneously a textile exhibition both in the Brooklyn Museum and Rhode Island Design School titled "The 25 Years of Dorothy Liebes", many newspapers described her as the greatest textile artist of this day. She is not only important as a weaver, but also as the widener of the scope of weaving she is greater than anyone before her.

The life of **Dorothy Liebes** is just as manysided as her weaving patterns and materials. When she, according to her professor-father's suggestion, became a teacher after her studies as art major at the University of Columbia, her paintings resembled cloth more than typical products of painting art. According to her teacher's suggestion she attended a short course on weaving and studied in Paris, after which she has stuck to the loom for good. In her home in San Francisco she placed looms in every room, but still could not satisfy the eager orders of her friends. Dorothy Liebes' special way to handle materials was surprising and fascinating: thirty years ago it was really revolutionary to use as weft leather, grass, bamboo cane, glittering stone, later on metal and glass thread, a mixture of jute and silk, plastic and anything which one could think of.

In addition to being a pioneer in material use Dorothy Liebes has also widened the colour scales to the degree that the term "Dorothy Liebes colour palette" is used whenever something extraordinary fascinating and successful appears in American textile art.

During her San Francisco years she only wove by hand and was Director of the art museum. But this was not enough to a titan like her, she had to widen her own horizon. She got the chance when in San Francisco was arranged an extensive exhibition in 1939 and Liebes became director of the decorative department. This meant also travelling to many European countries and contacts with many leading artists, among them also Finns. She worked in the textile field and is member of for example the UNESCO Visual Arts Committee and the British Royal Art Society. Her importance as the developer of high-level textile art in the United States and discoverer of colour combinations is so evident, that we can speak of the Liebes Cult.

Artist **Jack Lenor Larsen** works in his New York studio mainly to create weaving patterns for industries. He has many artists working for him. He, although a man, is so esteemed as a creator of high-quality art weaves, that big fashion houses ask for his advice for the next sales period. Mr. Larsen can protect his models like the Parisian designers protect theirs before the shows. Larsen plans the weave, the material and combinations of colours first on paper. Then he sits down behind the loom himself or lets an artist do it. He himself travels to factories, where his models are being made.

The difference between Liebes and Larsen is that Larsen experiments less with striking material combinations. The result is often cool in a Nordic way, but at the same time so refined, that even the most exacting taste could wish for nothing more.

Naisten edustaviin vaatekapaleisiin käytetään huomattavassa määrin Larsenin suunnittelemaa kangasta. Ylempi kangasnäyte on tuotettu teollisesti, alempi käsinkudottu. Työaineiksina käytetty samoja kuituja: villaa, silkkiä, pellavaa ja metallilankaa.

Mildred Fischer

AMMENTAA LISÄOPPIA MAASSAMME

Miss Mildred Fischer, joka on havainnut Suomen olevan kaikkein pisimmällä tekstiilitaiteessa.

Maassamme vierailee parhaillaan amerikkalainen tekstiilitaiteilija ja taidekudonnan opettaja miss **Mildred Fischer**. Hän on jo kolmatta kertaa maassamme ja on täällä löytänyt itselleen sopivan työssijan tunnetun tekstiilitaiteilija Martta Taipaleen kodissa. Tiedustellessamme syytä Fischerin mielenkiintoon pientä maatamme kohtaan hän vastaa empimättä: "Suomi on kaikkein pisimmällä tekstiilitaiteissa."

Tekstiilialalla Yhdysvalloissa ovat nimet sellaiset kuin Dorothy Liebes, Ruth Reeves, Dan Cooper ja Brooks Cadwallader tunnetuimmat. Kahdesta viimeksi mainitusta toimii edellinen silkkikudonnan opettajana, jälkimmäinen silkkivarjostinkudonnan opettajana Cranbrookissa. Näistä kaikista on epäilemättä Dorothy Liebes kirkkain tähti. Hän oli aikoinaan St. Fransiskon maailmannäyttelyn taideosaston johtaja. Hän ei itse enää nykyisin osallistu varsinaiseen kudontatyöhön, vaan on hänellä palveluksessaan suuri määrä - ainakin parisenkymmentä - taiteilijoita, jotka toteuttavat hänen näkemyksensä. Hän itse suunnittelee mallit ja värit. Viime vuosina hän on ollut enimmäkseen matkoilla sisustaen varakkaiden ihmisten koteja ja sommitellen upeita seinä- ja oviverhoasetelmia ja -malleja Hollywoodiin. Hän suunnittelee malleja myös eri tehtaille. Yleensä ei tekstiilialan taiteilijoiden kannata Yhdysvalloissa valmistaa mitään myytäväksi, sillä niitä ostavat ainoastaan harvat ja valitut asiantuntijat. Juuri siksi on yhä useampi taiteilija antautunut tehtaiden palvelukseen siitä huolimatta, että tehtaot pitävät taiteilijan nimen salaisuutenaan. Ne näet pelkäävät, että joku kilpailija pihistää tämän, joten taiteilija täten ikään kuin hautautuu unhon yöhön saamatta osakseen ansaitsemaansa mainosta ja huomiota.

Miss Fischer huomauttaa vielä lopuksi, että Suomella on Yhdysvalloissa tekstiilialalla erikoisen hyvä nimi, ja että Martta Taipaleen tekstiilit ovat siellä hyvinkin tunnetut. Itse Dorothy Liebes oli sanonut Martta Taipaleetta alallaan ainoalaatuisiksi ilmiöksi, joka on yksinkertaisuudessa ja kauneudessa saavuttanut suurenmoisen tason.

Tyyne-Kerttu Virkki
OK 1/1949

MILDRED FISCHER LEARNING NEW SKILLS IN OUR COUNTRY

Presently there is an American textile artist and teacher of art weaving Miss Mildred Fischer visiting in our country. This is her third time in this country and here she has found herself a suitable home with the famous textile artist Martta Taipale. When asked her about her interest in our small country, she replies immediately: "Finland is the farthest ahead in the field of textile art." In the textile field in the United States such names as Dorothy Liebes, Ruth Reeves, Dan Cooper and Brooks Cadwallader are the most famous. Of the two last mentioned the former is teacher of silk weaving and the latter is teacher of silk lamp shade weaving in Cranbrook. Of these Dorothy Liebes is without doubt the most famous. She was the director of the art department of the San Francisco World Exhibition. Today she no longer takes part in actual weaving, 97

she has a great number of artists - about twenty -, who give form to her views. She plans the patterns and colours herself. During the last years she has mostly travelled decorating the homes of the wealthy and planning magnificent drape and curtain arrays and models for Hollywood. She also makes designs for various textile factories. Normally textile artists in the United States do not prepare anything for sale, because only a few experts buy such products. This is why most artists work for textile factories in spite the fact that most factories keep the artist's name a secret. The factories are afraid of competitors stealing this artist, so the artist in a way gets buried into the night of oblivion without receiving the advertising and notice deserved. Finally Miss Fischer points out that Finland has in the United States a very good name in the field of textile art and that the textiles of Martta Taipale are very famous over there. Dorothy Liebes has said that Martta Taipale is a unique phenomenon in the field, reaching a magnificent level in simplicity and beauty.

**SVEITSILÄINEN
TEKSTIILITAITEILIJJA
RÖSLI SCHERRER
OPISKELI SUOMESSA**

Vieraillessani Sveitsissä pidetyssä suomalaisessa taideteollisuusnäyttelyssä vuonna 1952 tutustuin nuoreen **Rösli Scherrer** -nimiseen sveitsiläiseen tekstiilitaiteilijaan. Hän oli ihastunut näyttelyn suomalaisiin tekstiileihin siinä määrin, että toivoi pääsevänsä Suomeen perehtyäkseen lähemmin kudonta-taiteeseemme. Eipä aikaakaan, kun Rösli istui Vokki Oy:n kutojana ja myöhemmin työskenteli alan muissakin kutomoissa. - Sveitsissä Rösli Scherrer toimi erään huomattavan sisustusliikkeen tekstiilieteljeen johtajana vieden mukanaan uusia vaikutteita omaan työhönsä.

Työne-Kerttu Virkki OK 4/1953

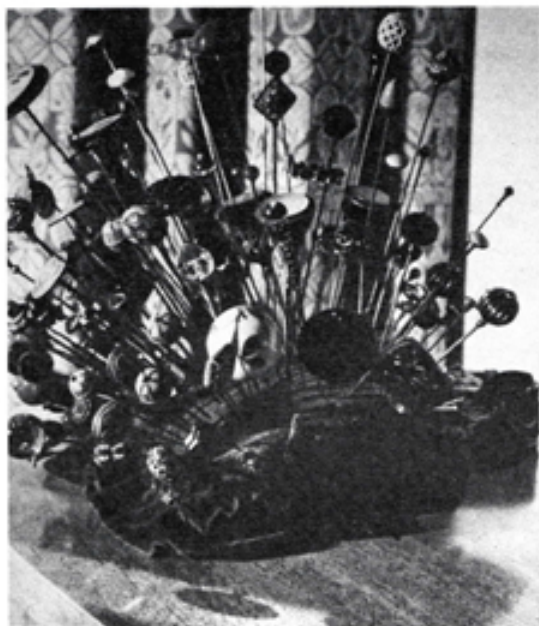
**A TEXTILE ARTIST FROM SWITZERLAND
STUDIED IN FINLAND**

When I visited the Finnish Industrial Art Exhibition in Switzerland in 1952 I became acquainted with a young Swiss textile artist, **Rösli Scherrer**. She had become fascinated with the Finnish textiles at the exhibition to the degree that she wished to be able to come to Finland to become more acquainted with our art of weaving. In no time Rösli worked as weaver for Vokki and later on in other weaving shops. - In Switzerland Rösli Scherrer was manager of the art textile department of a big interior decoration shop and took with her new influence for her own work.

CLARA HOOVER,

suuri Suomen ystävä ja maamme käsityötaidon arvostaja, on useilla Suomen vierailuillaan hankkinut kotiinsa ja Los Angelesiin perustamaansa taideteollisuusliikkeeseen korkeatasoisia suomalaisia tuotteita. Vuonna 1968 hän suoritti useita ostoja muun muassa Vokki Oy:n myymälästä. Erityisesti häntä miellyttivät Martta Taipaleen kuvakudokset ja emalityöt. Maailmanmatkaajana hän esimerkiksi oli kerännyt New Yorkin kotiinsa joulukuusen koristeita lukuisista matkakohteista eri maissa.

Clara Hoover, a great friend of Finland and appreciator of our handwork art, has during her many trips to Finland acquired into her home and the art shop she founded many Finnish products of high quality.

Kun Clara Hoover 1945 alkoi opiskella hattujen tekoa ja valmistti sitten itselleen kaikki hatut seuraavien kymmenen vuoden aikana, hän innostui myös keräälemään kauniita antiikkisia hattuneuloja. Hän käytti niitä sekä hattujensa koristeena että pitämään hattua paikoillaan, joten ne todella ovat olleet käytössä. Niiden koristeelliset päät ovat mitä moninaisinta materiaalia: roomalaista mosaiikkia, kultaa, hopeaa, posliinia, pronssia, emalia, norsunluuta, puolijalokiviä ja kristallia. - Valokuvat Oppi Untracht

Clara Hoover työhuoneessaan, jonka esineet kertovat eri puolille maailmaa tehdyistä laajoista matkoista sekä kiinnostuksesta mitä moninaisimpiin taiteen ja taidekäsityön aloihin. Komeron ovesa on kaksi Martta Taipaleen kuvakudosta, kirjahyllyssä vanha intiaanien tekemä ruukku ja seinällä oven yläpuolella kaksi meksikolaista keramiikkalautasta. Seinällä on kehystettynä vanha koptilainen tekstiili ja kaapin yläpuolelle on sijoitettu unkarilaisen Pekaryn tekemä Pyhä Tapania esittävä kuvakudos. Kaapissa ja sen päällä on keramiikkaa Guatemalasta, Meksikosta, Suomesta, Unkarista, Ruotsista ja USA:sta. (OK 3/1968)

AMERIKAN TAIDETEOLLINEN MUSEO

Vuonna 1943 perusti rouva Vanderbilt Webb Amerikan Käsityöläisneuvoston, jonka toimintapiiriin kuuluu oleellisena osana v. 1957 New Yorkissa avattu Amerikan Taideteollinen Museo. Se on omistettu yksinomaan korkealla teknisellä ja taiteellisella tasolla olevien taideteollisuustuotteiden näyttelyille. Vuosittain museo järjestää viisi laajamittaista, yleistä näyttelyä päägalleriassa ja kaksitoista yksityisten taiteilijain näyttelyä kahdessa pienemmässä galleriassa. Viime kesänä järjestettiin museon 10-vuotisjuhlanäyttely, joka oli yleisölle avoinna yli kolmen kuukauden ajan. Näyttelyssä oli esillä taideteollisuustuotteita, jotka on museon omistukseen saatu sekä ostamalla että lahjoituksina ja palkkioina museon 10-vuotisen toiminnan aikana sekä tuotteita, joita toivottiin saatavan museon kokoelmiin. Näin ollen on ymmärrettävää, että näyttelyn yhteydessä annettiin Taideteollisen Museon ystäville kehoitus olla osaltaan apuna lisättäessä museon kokoelmia. Juhlanäyttely oli koko maata käsittävä, ja siellä oli edustettuna eri taideteollisuuden alat.

Museon nykyinen johtaja Paul J. Smith on sanonut museon toimintaperiaatteista mm., että toivomuksena on saada tarkan valikoinnin ja tieteellisen tutkimuksen perusteella mahdollisimman laaja kokoelma taideteollisuustuotteita, jotka edustavat tämän alan amerikkalaisten taiteilijoiden huippusaavutuksia.

Mikäli toiveet pääsevät toteutumaan, tulee museo antamaan tulevaisuudessa yhä monipuolisemman ja laajemman läpileikkauksen Amerikan taideteollisuudesta ja sen taiteellisen tason jatkuvasta kehittymisestä.

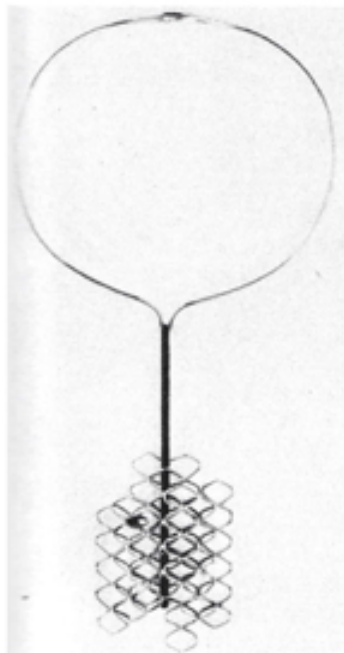
THE AMERICAN MUSEUM OF INDUSTRIAL ART

In 1943 Mrs. Vanderbilt Webb founded the Handwork Council of America, part of which was the American Museum of Industrial Art opened in New York in 1957. It is meant for exhibitions of industrial art products of solely high technic and artistic level. The Museum arranges annually five large-scale public exhibitions in its main gallery and twelve exhibitions by private artists in its two smaller galleries.

The Tenth Anniversary Jubileum Exhibition was arranged last summer, and it was open for public for over three months. The exhibition showed objects obtained by the Museum both through purchases and as donations and reward during its ten years of activity, and products to be acquired for the Museum. Thus it can be understood that in connection with the exhibition the friends of the Museum were summoned to assist in enlarging the collections. The exhibition covered the whole country, and it showed all aspects of the field of industrial art.

The present director of the Museum, Mr. Paul J. Smith has said the following concerning the principles of the Museum: the aspiration is to get a collection as comprehensive as possible through specific choice and scientific study to portray the best products of the American artists of this field.

If these aspirations come true, the Museum will in the future give a more comprehensive and many-sided picture of American industrial art and the constant development of its artistic level.

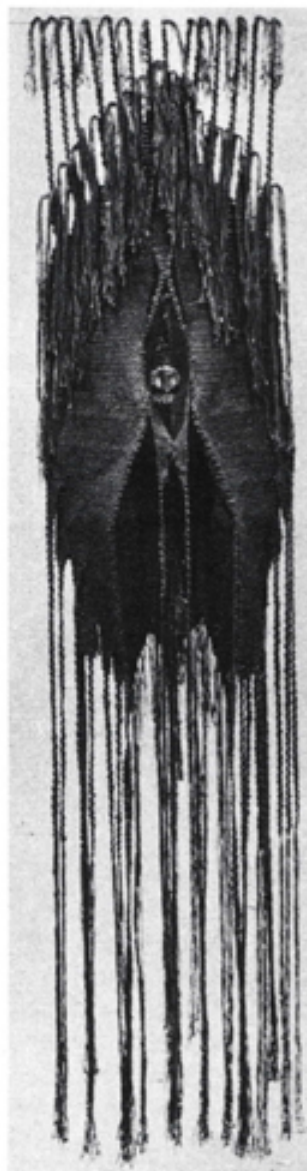

Margaret Debatta on suunnitellut tämän kauniin riipuksen, jonka valmistusmateriaalina on käytetty 14 karaatin kultaa. Tyylielty ketjukuvioykelmä on kiinnitetty mustaan ebenholtspuuvarteen.

Neekeritaide lienee ollut innoittamassa tämän rohkean seinävaatteen suunnittelijaa. Helminauhamaisesti punottuja rimoja on käytetty runsaasti sekä antamassa seinävaatteelle pitkulaisen muodon että lisäämässä koristeellisuutta. Seinävaatteen on suunnitellut Dominic Dimare.

Vivika ja Otto Heinon kannellinen keramiikkauurna edustaa muotoilultaan yksinkertaista kauneutta. Koristelussa on käytetty tyylieltyä, vanhoista luolamaalauksista peräisin olevaa eläinhahmoa, joka tummana kohoaa koristeelliselta, raidoitetulta pohjalta. Uurnan lasitus on harmaa ja sen valmistusvuosi 1961.

**SUOMALAINEN
TYÖPAJA
NEW YORKIN
KESKUSTASSA**

Sangen harvat täällä kotimaassa tietänevät, että aivan New Yorkin keskustassa asuu ja työskentelee suomalainen tekstiilitaiteilija Sirkka Ahlskog, jonka viidennessä kerroksessa sijaitsevan ateljeehuoneuston ikkunasta katsoessaan kohtaa suurkaupungin elämän ja liikenteen kiireisen rytmin.

Sirkka Ahlskog on ollut New Yorkissa jo kauan aina 1950-luvun alusta saakka. Hän on ensi sijaisesti tekstiilitaiteilija ja on pitänyt Yhdysvalloissa useampiakin yksityisnäyttelyitä, mutta hänen asteikkonsa on tekstiilejä laajempi ja ulottuu lisäksi sekä korujen että emalitöiden alalle. Onpa hänen näyttelyisään ollut mukana veistoksia ja maalauksiakin.

Keski-Suomessa syntynyt taiteilija oppi kutomisen isoäidiltään jo lapsuudessaan, ja isä puolestaan opetti hänelle veistämisen taidon. Kudonnan opiskelu jatkui sitten kansanopistossa sekä myöhemmin kuvakudosten tekijänä hyvin tunnetun taiteilija Martta Taipaleen johdolla, joka muuten myös työskenteli pitkiä aikoja Yhdysvalloissa.

Sirkka Ahlskogin ateljee on tulvillaan värejä. Siellä on lankakoreja itse karstattuine ja kehrättyine sekä pääosaltaan luonnonvärein värjättyine viljalankoineen. Siellä on myös valmiita töitä ja hyllyillä sekä pienellä pöydällä olevat rikkain ja värikkäin ornamentein koristellut käsinmaalatut pullot, vadit, erikokoiset tölkit sekä erilaiset pienet talousesineet puolestaan kielivät rakkaasta vapaa-ajan harrastuksesta. Tuntuu ihmeelliseltä, että Sirkka Ahlskog kaiken tämän sekä lisäksi kutomakurssien opettajana ja luentojen pitäjänä toimimisensa ohella saa aikansa riittämään tähän kaikkeen, kun hän taitavana pukuompeelijana tekee myös paljon tilaustyötä, "koska Amerikassakaan ei elä pelkästään taiteella", kuten hän itse sanoo. Kuitenkin hän on nimenomaan tekstiilitaiteilijana saanut tunnustusta ja amerikkalaisia tuntuu eniten viehättäneen hänen töittensä rehellisyys ja niissä ilmenevä tunteen voima.

Tyine-Kerttu Virkki
OK 1/1968

Tekstiilitaiteilija Sirkka Ahlskogin ateljeessa on kolmet kangaspuut, joissa valmistuu erilaisia töitä huiveista kuvakudoksiin. Runsaat määrät lankoja ja lanka-aineeksi on odottamassa ideoitien toteutumista. - Kuvat Tyine-Kerttu Virkki

"Princess in a Fairy Tale"
(sadun prinsessa) 23 x 12 cm.
Värit punainen ja himmeä
kulta. Emalityö.

Madonna aiheinen kuvakudos,
lämpimän punasävyinen, jonka
Atlantan Taideseura on ostanut
pysyviin kokoelmiinsa.

Only some people here in Finland know that right in the centre of New York lives and works a Finnish textile artist, Sirkka Ahlskog, from whose fifth-storey workroom one meets through the window the hustle and bustle of a metropolis.

Sirkka Ahlskog has been in New York already from the early 1950's. She is primarily a textile artist and has had many private exhibitions in the United States, but her range is much wider including also jewellery and enamel works. She has also had sculptures and even paintings in her exhibitions.

The artist who was born in central Finland learned weaving from her grandmother already in her childhood, and her father taught her the art of woodwork. She continued studying weaving at a Folk Academy and later on under the instruction of picture-weave artist Martta Taipale, who also worked for long periods in the United States.

Sirkka Ahlskog's workroom is full of colours. There are baskets of wool yarn carded and spun and dyed with nature's colours by herself. There are also ready pieces of work and on the shelves and small tables rich and colourful handpainted bottles, dishes, jars of different sizes and other small household utensils, telling of a dear hobby. It seems a wonder that Sirkka Ahlskog has time for everything in addition to all this and teaching and lecturing and also making clothes, as she also is a skillful dressmaker, "because nobody lives on art alone even in America", as she herself says. Nevertheless, she has received recognition namely as a textile artist and the Americans seem to be charmed by the sincerity and power of her work.

A FINNISH WORKSHOP IN THE CENTRE OF NEW YORK

VIERAITA ERI PUOLILTA MAAILMAA

Mrs. Helen Hartel ja isänsä
Philadelphiasta (USA) vuonna
1958.

Ulkomaalaisia vieraita (herrat)
Naistoimittajain kerhon vierai-
na Tyne-Kerttu Virkin kotona
Merikannontieellä. Vas. Mar-
gareta Normén, Aune Loh-
man (pj), Aili Laine, Kirsti
Jaantila, Tyne-Kerttu Virkki
ja Katri Tiainen.

Suomessa vieraili vuonna 1968 eestinkielisen käsityö- ja naistenlehti Triinun päätoimittaja Poska-Grünthal. Hän on ammatiltaan juristi ja on opintojensa päätyttyä toiminut opettajana Tarton yliopistossa. Ruotsiin siirryttyään hän on työskennellyt mm. Tukholman ja Helsingin yliopiston arkistossa. Triinu vaalii vanhoja eestiläisiä käsityöperinteitä, mutta antaa lukijoilleen myös pukuompelu-, kudonta- ja kirjontaohjeita.

OK 3/1968

Taiteilija Mabel de Villiers Etelä-Afrikasta (edessä) tutustumassa v. 1954 suomalaisen tekstiilitaiteeseen. Hänen vierellään Mirja Vasama, Aino Hausman ja Taimi Valjakka. Oikealla Tyynne-Kerttu ja Alli Kurikka. Ylhäällä vasemmalla Aune Tuomikoski, Kaarina Gustafsson, Irja Teerisuo, Kerttu Niilonen, Martta Saarto ja Elsa Elenius. —

In 1968 Editor-in-Chief of the Estonian handwork and women's magazine "Triinu" Poska-Grünthal visited Finland. She is a lawyer and has after her studies worked as teacher at the Tartu University. After moving to Sweden she has worked at the Stockholm University archives. "Triinu" focuses on old Estonian handwork tradition, but also gives the readers information on dressmaking, weaving and embroidery.

Päätöimittaja Vera Poska-Grünthal.

Eesti vaba jona
Toimittaja Paul Saar ja hänen
vaimonsa opettaja Endla Saar
New Yorkin kodissaan.

Vokki-Virkin vieraita vuonna 1983 läheltä ja kaukaa; Etelä-Afrikasta Johannesburgista rouva Maire Inkinen-Jarozynska ja miniänsä taidemaalari Karin Heikkinen (keskellä). Kotimaan vieraita toimitusjohtaja Maritta Ritvanen, toimittaja Aili Tuhkanen, Tyyne-Kerttu Virkki ja taiteilija Helena Tynell.

Italialaistunut Eeva de Felice (os. Hänninen) (Vokki Oy:n myymälänhoitaja 1965-1970) perheineen 1976 (Salvatore ja Lora).

VIERAITA ERI PUOLILTA MAAILMAA

Mrs. Clara Hoover (USA),
vas. kirjailija Salme Ekbaum
(Eesti-Kanada), Tyyne-Kerttu,
konsulinrouva Hanna Kuusa-
mo ja johtaja Artur Ekbaum
(Eesti-Kanada) Kuusamojen
pihalla v. 1968.

Tukholmassa asuva suomalainen
taiteilija Kerstin Fryk-
strand (os. Westerling) Käki-
salmessa v. 1980.

Meksikossa työskentelevä
suomalainen monitoimimainen
Baltatsaar Tyyne-Kertun vie-
raana v. 1967.

VIERAITA ERI PUOLILTA MAAILMAA

Kalevalaisten Naisten kulttuurimatka USA:han vuonna 1962. Emäntänä New Yorkissa eestiläinen lastentarhanopettaja Endla Saar (ylärivissä toinen vasemmalta). Kalevalaisten Naisten Liiton pj. Hilja-Maria Niku (keskiriv. toinen vas.) sekä mm. kirjailija Tuuli Reijonen, taiteilijat Aino Hausmann, Pirkko ja Aivi Gallen-Kallela sekä Tyyne-Kerttu Virkki.

Tiina Hansen (o.s. Toodo) Torontosta, eestiläinen oppilas Kehtnan Kotitalouskorkeakoulusta vierailulla Tyyne-Kerttu Virkin luona 1957. Kuvassa toimittajat Mirja Vasama ja Kerttu Niilonen.

Ruoveden Kalelasta. Edessä Ülle Roosileht, poikansa Einar Tartosta, Tyyne-Kerttu Virkki, Aivi Gallen-Kallela, Pirkko Gallen-Kallela ja Svetlana Koytscheva Bulgariasta tutustumassa Jorma Gallen-Kallelan 100-vuotismuistonäyttelyyn 1992.

Amerikasta kotimaan vierailulle v. 1980 saapunut kauppat. maisteri Eino Railimo tapasi Tyyne-Kerttu Virkin luona Käsisalmen-aikaisia luokka- ja koulutovereitaan: oopperalaulajatar Malmi Vilppula (vas.), terveydenhuoltoneuvos Anni Tukia ja rouva Else Virkola.

Taiteilija Maire Ojonen ("Harmony Sisters") Chicagosta Tyyne-Kerttu Virkin vieraana ja Karjalan Liiton juhlilla Helsingissä v. 1985.

Luokkatoverini Klaudiva Pelkinen (o.s. Feodoroff) Sakkolan Kiviniemestä muutti perheineen Kanadaan v. 1945. Vuonna 1967 ja 1990 vierailin Klaudivan kodissa.

MEKSIKO - MONIMUOTOINEN, VÄRIKÄS KANSANTAIDE

Virkki-Käsityömuuseon kokoelmat.

Esitetty Omin Käsien -lehdessä kuutena, Tyyne-Kerttu Virkin kirjoittamana artikkelina vuosina 1961-62.

Kuvat:

Yhtyneet Kuvalehdet Oy

"Omin Käsien", Tuovi Nousiainen

Meksikon kansantaide on yhtä vivahdusrikasta kuin vanhaakin. Se tarjoaa yllättäviä väriyhdistelmiä, omalaatuista mielikuvituksen lentoa ja parhaimmillaan arvokasta kansatieteellistä aineistoa. Se on hienostunut sekoitus toisaalta espanjalaista, toisaalta intiaanien käsitöitä. Mutta jos pyrkii jaottelemaan, mikä tai mitkä kansantaiteen haarat ovat erityisesti saaneet vaikutteita siltä tai siltä ryhmältä, huomaa tehtävän vaikeuden, sillä se mitä on syntynyt erilaisista vaikutteista, on nyt aivan uusi ja itsenäinen, josta vain voi pitää tai olla pitämättä, mutta jota ei voi ratkoa alkutekijöihinsä.

Se, että satoja ja taas satoja vuosia on tehty samanlaisia tai vain pienin muutoksin aikaansaatuja töitä, selittyy siitä, että meksikolaiset ovat säilyttäneet perinteellisen tapansa katsella elämän perusilmiöitä kieltäytyen seuraamasta kehityksen kulkua ja pitäytyen entiseen, koettuun ja arvostettuun.

Mutta jos kuvittelemme, että meksikolainen käsityöläinen säilyttää töissään liikkumattomuuden, kaavamaisuuden, erehdymme. Hän iloitsee lapsenomaisesti kerran omaksumistaan väriyhdistelmistä, mutta ei silti milloinkaan saa syntymään kahta samanlaista esinettä tai kudonnaista. Ne saattavat poiketa vain aavistuksen verran perinteellisistä muodoista, mutta sekin on heille paljon. Se tyydyttää heidän henkilökohtaista luomistarvettaan siinä määrin, että jos he joutuvat valmistamaan esim. turistimarkkinoita varten samoja tilauksenmukaisia esineitä, niistä katoaa aitous.

Meksikon tekstiilit ovat kiintoisia, vaikkakin niihin käytetään enimmäkseen tavanomaisia raaka-aineita, villaa ja puuvillaa. Villaa kutojat käsittelevät lähes yhtä alkeellisella tavalla kuin tunnettu kutojaheimo, Uuden Meksikon navaholaiset. Kudonnaiset noudattavat eniten perinnäistapoja. Jokaisella seudulla on omat väriyhdistelmänsä ja ennenkaikkeaa mallistonsa.

Koetin Amerikan matkallani poimia tyypillisimmät ja taiteellisessa mielessä kiintoisimmat työt. Näistä voi vain välähdyksenomaisesti nähdä, millainen on meksikolaisen ote materiaaliinsa, miten hän käyttelee värejä, millainen on hänen muototajunsa ja vihdoin, kuinka lähellä meikäläinen kansantaide on meksikolaista, kun panemme syrjään tarveaineiden ja ilmaston aiheuttaman värielämysten erilaisuuden.

MEXICO - manysided, colourful folk art

The Virkki Handwork Museum Collections

Published in the Omin Käsien magazine in six articles written by Tyyne-Kerttu Virkki in 1961-62.

Photos:

Yhtyneet Kuvalehdet Oy

"Omin Käsien", Tuovi Nousiainen

The folk art of Mexico is as rich in nuances as it is old. It has surprising combinations of colours, imagination of its own kind and at its best valuable ethnological information. It is a refined mixture of Spanish and Indian handwork. But if one tries to define which aspects of folk art have received influence from a certain group, one notices the difficulty of the task, because that which has been formed of the different influences is now totally new and independent, which one likes or dislikes, but which cannot be taken apart into separate ingredients.

The fact that the same kind or only slightly differing works have been done for hundreds and hundreds of years is explained by the traditional way of the Mexicans to look at the basics of life, their refusing to go along with the tide of development and sticking to the old, tried and respected.

But if we think that the Mexican handworker sticks to old patterns and immobility, we are mistaken. He enjoys the colour combinations he has once found, but still he can never make two objects or woven articles alike. They might differ only slightly from the traditional, but even that is important. It satisfies their need for individual creativity to the degree that if they, for example, have to make for the tourist markets objects looking alike, these objects lack authenticity.

Mexican textiles are interesting, although mainly ordinary materials like wool and cotton are used. Wool is treated almost as primitively as the famous tribe of weavers, the Navajos of New Mexico. The woven textiles are closest to tradition. Each region has its own combinations of colours and especially patterns.

During my trip to America I tried to pick out the most typical and artistically the most interesting pieces of work. In these one can only catch a glimpse of how the Mexican handles his material, how he uses colour, what his sense of form is like and, finally, how near our folk art is to the Mexican, if we put aside the difference between materials and the colour schemes due to the climate.

I Kudonnaisten värikyyttä

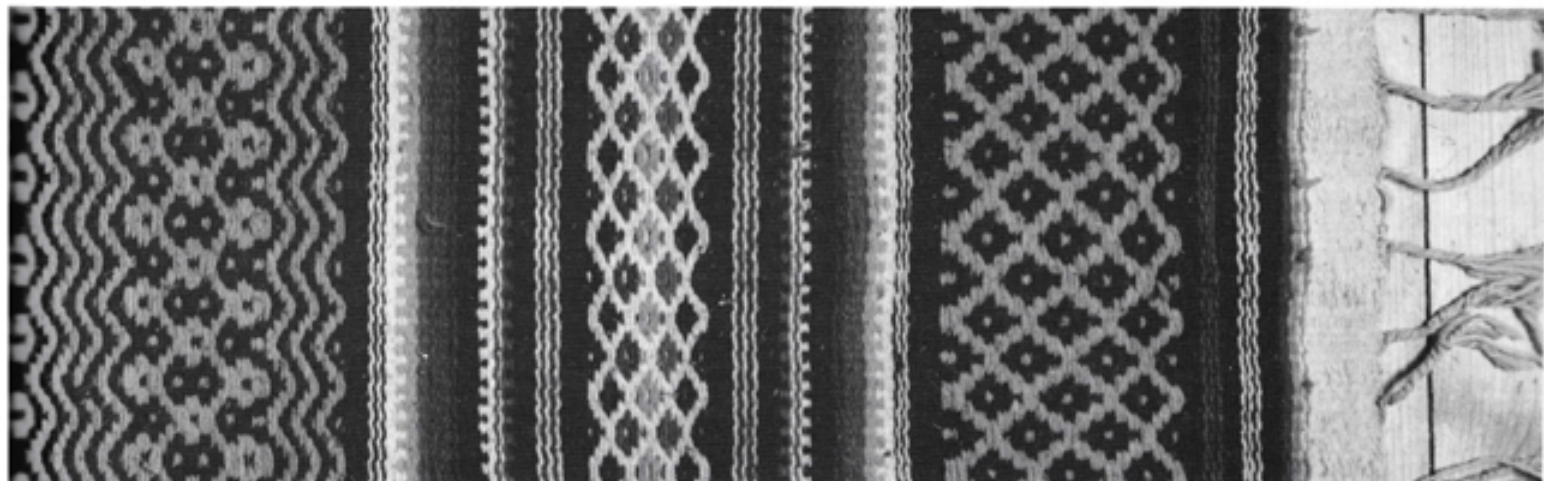
OK 3/1961

Meksikon kudonnaiset ovat oleellinen osa vanhaa vivahdusrikasta kansantaidetta. Espanjalaiset vaikutteet myöhemmältä ajalta ovat hienostuneesti sekoittuneet intiaanien kansankäsitiöihin.

Vaikka tekstiilien kuviointi on yksinkertainen ja niiden värityys voimakkuudesta huolimatta melko rajoitettu, emme silti koskaan tapaa kansan omaan käyttöön valmistetuissa kudonnaisissa kahta täsmälleen samanlaista mallia. Kutoja seuraa oman paikkakuntansa perinteellisiä muotoja muistinsa ja hieman oman luomishalunsa mukaisesti, kuten aina tapahtuu aidossa kansankäsityössä. Ja se juuri tekee kansankäsityöstä kansantaidetta.

Meksikon tekstiilit ovat rikkaita ja kiintoisia rajoitetusta malli- ja väri- ja värivaistelukseltaan huolimatta ja vaikka niiden raaka-aineena käytetään enimmäkseen tavantomaista villaa ja puuvillaa. Silkin välkettä saattaa joskus nähdä huiveiksi ja hartiaviitoiksi valmistetuissa vaatekappaleissa.

Meksikolaiset käsittelevät villaa yhtä alkukantaisesti kuin tunnettu kutojaheimo Uuden Meksikon navaholaiset vuosisatoja sitten. Kutomistapakin on sukupolvesta toiseen pysynyt muuttumattomana. Jalat allaan maassa istuen intiaanimiehet kutovat kankaita alkeellisissa, pystysuoraan asentoon puuriukujen varaan kyhättyissä kangaspuissa ulkosalla, aivan kuten vuosisatoja sitten työskentelivät navaholaiset luodessaan 'perusmalliston' Meksikon kudonnaisille. Kun näin eletään ja työskennellään ulkona paahtavassa auringonpaisteessa, kirkkaan taivaan alla, loistavanväristen lintujen, kukkien ja kasvien ympäröimänä, on luonnollista, että tekstiilienkin värit ovat voimakkaat, ja niiden yhdistelmät pohjoismaalaisen mielestä usein oudon yllättävät. Kasvien juurista, kukista ja lehdistä sekä Meksikon maaperässä runsaina esiintyvistä värikkäistä mineraaleista keksivät intiaanit jo ammuin erinomaisia värjäysaineita. Niiden avulla ympäröivän luonnon värit siirrettiin lankoihin, kankaisiin ja edelleen arkisiin pukimiinkin.

I Textile Colour

OK 3/1961

Mexican woven goods are an important part of the old folk art rich in nuances. Spanish influence from a later period has mixed with Indian folk handwork in a refined manner.

Although the textile pattern is simple and the colour scheme rather restricted in spite of its colourfulness, we never find two exactly similar patterns in the woven goods made for own use. The weaver follows the traditional patterns of his region according to his memory and to some degree his creativity, as always with real folk handwork. And this is the factor which makes folk handwork into folk art.

Mexican textiles are rich and interesting in spite of their restricted pattern and colour choices and although mainly ordinary wool and cotton are used as raw material. One might catch a glimpse of silk sheen in scarves and shawls.

Mexicans handle wool as primitively as the famous New Mexican Navajo tribe centuries ago. Even the method of weaving has been the same from generation to generation. The Indian men sit on their legs outside on the ground and weave cloth on primitive looms built on vertically placed wooden poles, just as was done centuries ago by the Navajos when creating their 'basic collection' for Mexican weaves.

When one lives and works like this out in the scorching sun under the clear sky and among brightly colourful birds, flowers and plants, it is natural that also the textile colours are strong and their combinations surprising to the Nordic eye. Already ages ago the Indians found excellent dyes from plant roots, flowers and leaves and the colourful minerals in the rich Mexican soil. With the help of these colour stuffs the colours of the surrounding nature were put into the yarns, cloths and further on to everyday clothes.

KUDONNAISTEN VÄRIKYYTTÄ

Tällaiset karkeavillaiset, erikoismalliset hartiahuivit ovat häviämään päin ja sijaan ovat tulleet huokeammat tehdasvalmisteiset huivit. Kuitenkin näitä tapaa vielä Toluca markkinoilla.

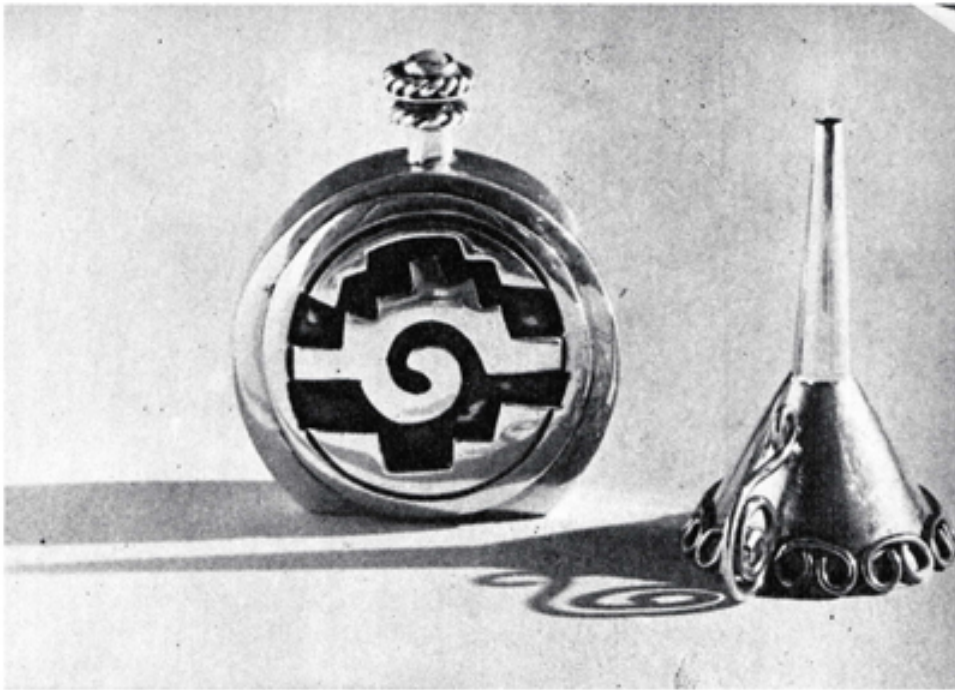
Isoruutuinen viitta, sarape. - Hidalgo.

Huipil, hihaton, pitkähkö, nelikulmaisen näköinen naisen pusero. Sen ohella poimutettu tumma hame vyöllä sidottu vyötäisille.

Villalangasta kudottu pitkähkö hihaton liivi, jonka kaulus, etu, reunat ja tasku on huoliteltu kangasreunuksella. - Toluca - Virkki-Käsityömuuseon kokoelmat.

Kaunismuotoinen hajuvesipullo, sulkija päättyy turkoosiin, vieressä tuppilo. - Bernice I. Goodspeed.

Meksiko ja hopea mainitaan syystä usein yhdessä, sillä tämä liittovaltio tuottaa kolmanneksen maapallon hopeasta. Tasko on monivivahteinen, rikasmuotoinen hopeakaupunki ja sen hopeasepät ovat vieläkin aitoja käsityöläisiä, joiden taito on katkeamattomasti periytynyt isiltä pojille. Sanotaankin että siellä synnyttään hopeapajassa hopeakimpale kädessä. Turkoosia, laavalasia, onyksiä, malakiittia ja helmiäisiä hopeaan yhdistäen luovat taskolaiset koruja, jotka yllättävät tuoreudellaan vaateliaimmankin. Sulkakäärme, jaguaarinpää ja kotka toistuvat aiheina usein. Niillä on suorat yhteydet kansan menneeseen mytologiaan. Kotka on sitäpaitsi Meksikon tunnus. Se on maan lipussakin.

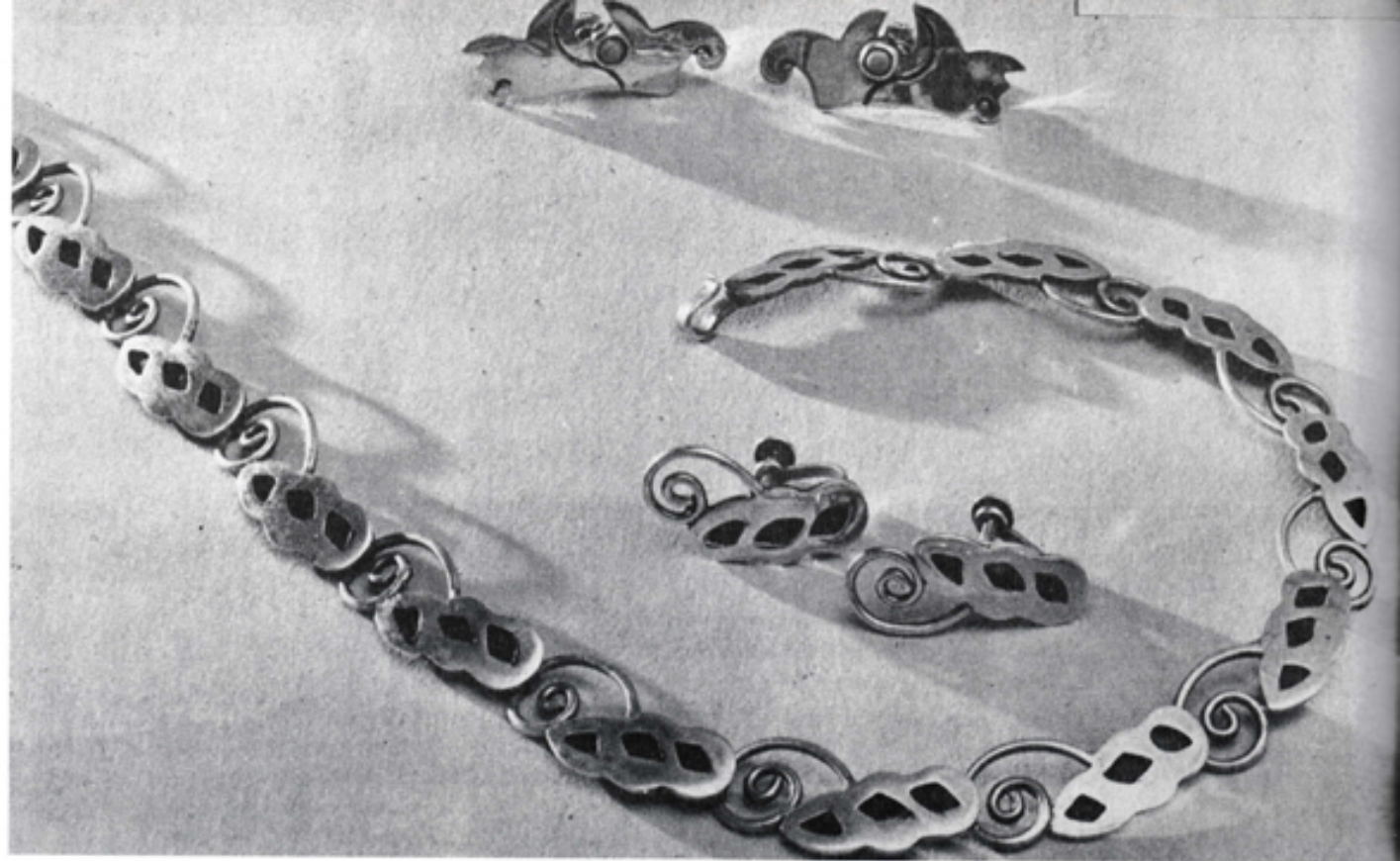
Vuosittain järjestettävissä hopeajuhlissa on kiinnostavinta hopeaseppien keskinäinen kilpailu. Voittajat palkitaan ja niin yhä useammat panevat parastaan.

Taskon loisto perustuu perinteeseen, jota emme tunne läheskään kokonaan. Siksi se kiinnostaa.

OK 2/1961

Tyypillinen meksikolainen kierresormus. - Virkki-Käsityömuuseon kokoelmat.

II SILVER FROM TAXCO

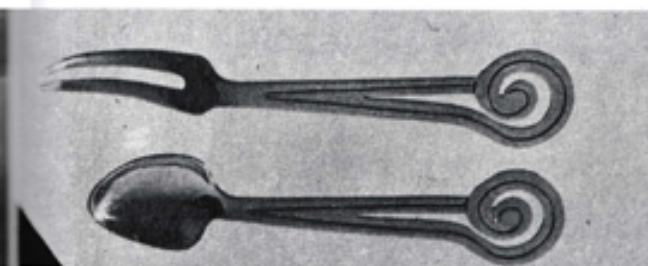
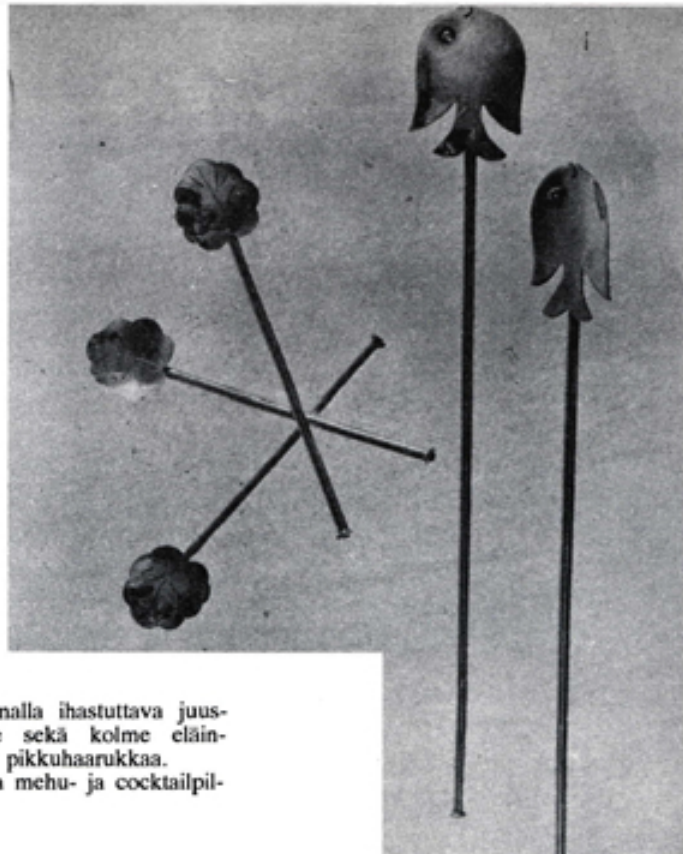
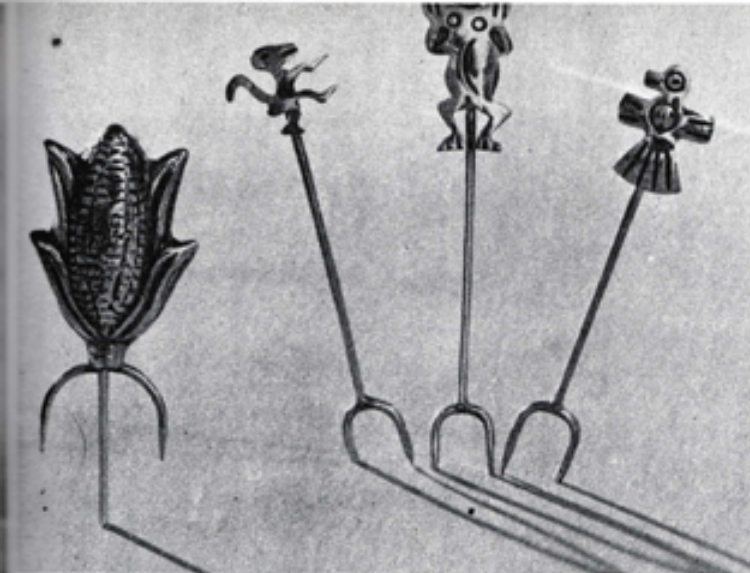
OK 2/1961

Mexico and silver are often spoken of together because of the fact that the country produces one third of the world's silver. Taxco is a silver city rich in nuances and form and its silversmiths are still real handworkers, whose skill has been handed down from father to son. According to a saying they are born there in a silver workshop with a silver nugget in the hand. Turquoise, obsidian, onyx, malachite and mother-of-pearl combined with silver are created into jewellery, which astonishes even the most demanding person with its freshness. The feather snake, head of the jaguar and the eagle are typical motifs. They are directly linked with the past mythology of the people. And the eagle is also the symbol of Mexico. It is portrayed in the flag of the country.

The most interesting part of the annual silver festival is the competition between the silversmiths. The winners get prizes and so everyone does his best.

The splendour of Taxco is due to tradition, which is still mostly unfamiliar to us. That is why it is of such great interest.

Yksi monista kaulakoru-, ran-
nerengas-, korvarenkaat sarjas-
ta. Useimmiten on niitä saata-
vana samanlaisina. Tumma
koristelu on saatu aikaan
oksidioimalla kuopat tummiksi.
- Bernice I. Goodspeed. -
Virkki-Käsityömuuseon koko-
elmat.

Vasemmalla ihastuttava juustopidike sekä kolme eläinaiheista pikkuhaarukkaa. Oikealla mehu- ja cocktailpillejä.

III KERAMIikkaa TOLUCASSA JA OAXACASSA

Keramiikkaa on kaupan miltei joka torilla. Sitä on tarjolla alkaen vaatimatonta punaruskeista savipadoista loisteliaihin suuriin urnamaljoihin, jotka tyydyttävät vaativintakin ostajaa. Perinteelliset keramiikan myyntimarkkinat ovat viikottain Tolucaassa ja Oaxacassa. Perjantaisin varhain aamulla suuret linjurit huristavat maaseudulta Tolucaan täyteen ahdettuina markkinaväkeä sekä saviruukkuja ja -kannuja suurissa säkeissä ja koreissa, nyörillä yhteen sidottuina nippuina. Muutamassa hetkessä tori täyttyy kirjavoituen kansanomaisista teksteilleistä ja sitä risteilevät keramiikan reunustamat kapeat kauppakujaset, joilla kulkijan on varottava ruukkurakennelmien sortumista. Keramiikkatavaraa on näet pinottu korkeiksi kasoiksi tai isoiksi neliöiksi, joiden ääressä myyjä odottelee ostajia. Jonkin esineen hintaa kysyttäessä hän aina ilmoittaa sen 25-100 prosenttia korkeammaksi kuin mitä hän todella aikoo siitä saada, ja istahtaa rauhallisena paikalleen tarkkailemaan, osaako ostaja tinkiä riittävästi, koska tinkiminen on kaupanteon suurin nautinto.

Tolucan torilla kaupataan etupäässä tavallista, punaruskeata, usein mustalla maalaten koristettua tavaraa. Sitä tuodaan kymmenistä lähiseutujen kylistä ja se on sangen korkealaatuista käyttökeramiikkaa. Monenlaisten ruukkujen, kuppien ja kulhojen joukossa herättävät huomiota eloisasti kuvioidut pullomaiset kannut, joissa on eläin- ja kasviaiheita.

Keramiikasta muovattuja pieniä eläinleluja, joista puhaltamalla lähtee ääntä kuten meikäläisestä kukkopillistä. - Virkki-Käsityömuuseon kokoelmat.

Oaxacan markkinapäivä on erikoinen tori vain keramiikan kauppaa varten. Täällä näkee Ocotlánin kiilloitettua punaista keramiikkaa, valtavia kulhoja ja ruukkuja, joiden sisäpintaa koristavat kaiverretut kuviot ja kirjoitukset. Santa Maria Atzompan vihreäksi lasitetut keramiikka-astiat ovat hyvin tehtyjä ja usein koristeltuja ennen polttamista saveen piirretyillä eläin- ja kukka-aiheilla. Jollakin myyntipöydällä tai torin syrjäkadulla voi löytää ikivanhan ohjeen mukaan valmistettua kiilloittamatonta metallinmustaa keramiikkaa, jonka herkänhimmeää pintaa koristaa keveästi piirretty hopeanhohtoinen kuviointi. Keramiikkatorin ruukkurunsauden joukossa näkee erikoisuuksien ohella paljon kaunista ja tavallista pöytäkeramiikkaa. Paitsi ruoanvalmistukseen ja ruokailuun tarvittavia astioita matkailija voi Oaxacan torilta ostaa myös keramiikasta tehtyjä monenlaisia pikku esineitä, yhteisnimellä 'toys'. Nämä matkamuistoiksi soveltuvat eläimet, lelut, soittopillit, kynttilälajalat, merenneidot, enkelit ja muut symboliset figuurit saattanevat liittyä kansan uskonnollisperäisiin menoihin - aivan kuten meilläkin joulutontut, noita-akat ja kukkopillit.

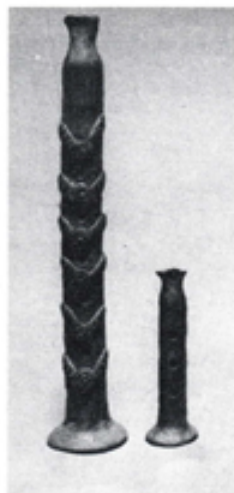
Ison teekupin kokoisia valkoisia kulhoja. Ulkopuolinen koristemaalauk on voimakkaan vihreätä ja sinistä.

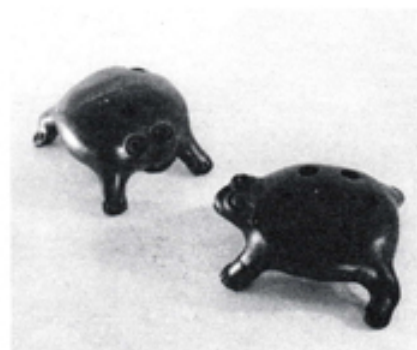
Punaisella, ruskealla ja valkoisella maalattu lintufiguri sekä Coyotepecin mustaa keramiikkaa: kiilloitettu kolmijalkavati ja himmeänmustat piirroksin koristetut pienet lautaset. - Virkki-Käsityömuuseon kokoelmat.

III POTTERY IN TOLUCA AND OAXACA

Pottery is sold at almost every market place. There is variety from simple reddish brown clay pots to splendid large bowls satisfying even the most demanding buyer. There is a traditional pottery market weekly in Toluca and Oaxaca. Early in the morning on Fridays big buses loaded with market people and clay pots and jugs in big bags and baskets tied together come from the surrounding countryside to Toluca. Immediately the market place is filled and becomes colourful with folk textiles, and it is criss-crossed by alleys lined with pots, where the walker has to look out for heaps of pottery collapsing. You see, the pots have been built up into high heaps or blocks with the salesman sitting nearby waiting for the buyers. When the price is asked, he always adds 25 - 100 % to the price he actually wants and he sits down to see if the buyer can bargain enough, because bargaining is the greatest pleasure of the business transaction.

Huilumaiset puhallinsoittimet kuvassa vasemmalla sekä soivat sammakot oikealla ovat Oaxacan markkinatorilta ja ikivanhaan tapaan tehtyä mustaa keramiikkaa. Äärimmäi-

senä vasemmalla näemme Dona Rosan, nykypäivän kuuluisimman mustan keramiikan valmistajan, muovaamassa ruukkujaan käsissään ilman apuvälineitä.

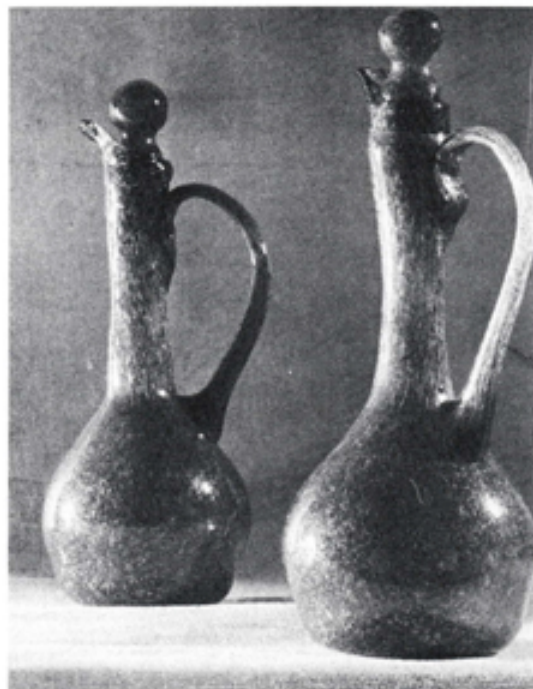
The Toluca market sells mainly the ordinary reddish brown pottery often decorated with black paint. It is brought from the nearby villages and it is rather of high quality as ordinary tableware. Among the various kinds of pots, cups and bowls one notices the lively decorated bottle-like jugs with animal and plant motifs.

The Oaxaca market is a special market only for pottery. Here one can see polished red pottery from Ocotlán: large bowls and pots with engraved figures and writings inside. The green glazed pots from Santa Maria Atzompa are well-made and often decorated before glazing with animal and flower motifs drawn in the clay. On some selling table or side alley one can find unpolished metallic black pottery made according to ancient traditions with a light silvery decoration on the delicate matt surface.

At the markets one can find among the pottery both specialities and ordinary, beautiful tableware. In addition to cooking and dinner utensils a tourist can at the Oaxaca market also buy different kinds of small clay objects called 'toys'. These souvenirs: animals, toys, whistles, candlesticks, mermaids, angels and other symbolic figures, might be connected with the religious rites of the people - just as we Finns have our 'Santa Claus helpers', witches and rooster-shaped whistles.

Pöytäastioita (Oaxacan torilta):
pienenpienet kupit ja kannu
värikkääksi maalattua lasitettua
valkoista keramiikkaa sekä
tiilenvärisen kulho, jonka
sisäpuoli on vihreäksi lasitettu.
- Virkki-Käsityömuuseon koko-
elmat.

IV LASIA

Lasinpuhallus on ikivanha ammatti Meksikossa ja sen keskuspaikkana on ollut Guadalajara. Ammatin harjoittaminen on ollut yksityisten lasinpuhaltajien käsityötä, kuten keraaminen ja kaikki muukin kansankäsityö. Viime vuosisadan lopulla, v. 1889, muuan meksikolainen Guadalajarassa järjesti lasinvalmistuksen tehdasmaiseksi. Yritys onnistui ja hänen poikansa, Avalos-veljekset, jatkoivat isänsä aloittamalla uralla ja perustivat myös Mexico Cityyn lasitehtaan, joka tähtää suurtuotantoon.

Meksikon matkallani minulla ei ollut tilaisuutta omakohtaisesti tutustua lasinpuhaltajien pieniin työpajoihin eikä lasitehtaisiinkaan. Mutta haastateltuani muuatta Meksikon suomalaista kuulin että täällä ei ole muotoilijoita, designereitä. Jokainen henkilö, joka lasitehtaalla puhalttaa lasia, on muotoilija, joka työskennellessään itse luo valmistamansa esineen. Täkäläinen lasinpuhaltamo on hyvin yksinkertainen työpaja, jossa värillistä ns. taidelasia tehdään. On vain pari kolme suurehkoa huonetta, joissa on sementti- tai kova kivilattia. Parissa huoneessa puhalletaan ja karkaistaan lasia ja yhdessä ovat valmiit lasitavarat. Ei näissä "tehtaissa" ole lasi- tai muita koppeja taiteilijoille, koska sellaisia ei ole.

Tehdasmaisessa tuotannossa, jossa valmistetaan käyttötavaraa tusinoittain, ei yksityinen lasinpuhaltaja enää voi muotoilla joka esinettä yksilöllisesti mieltensä mukaan. Kun on valmistettava tusinoittain aivan samanmuotoista ja -kokoista tavaraa, esineet pakostakin tasoittuvat tehdasmaiseksi, ja kauniistakin muodoista häviää alkuperäisen taidekäsityön ainutlaatuisuus.

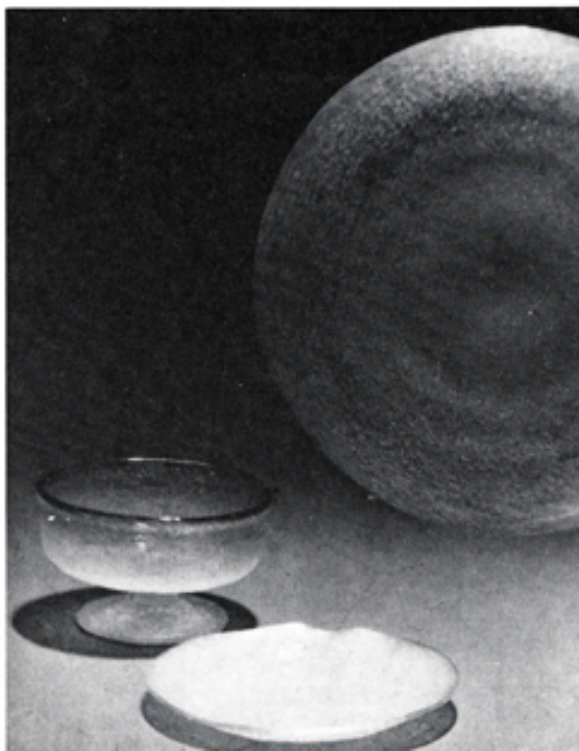
IV GLASS

Glass-blowing is an ancient trade in Mexico with Guadalajara as the central place. This trade has been the work of private glass-blowers, as also pottery and also other folk craft. In 1889 a Mexican organized the fabrication of glass. He was successful and his sons, the Avalos brothers, continued their father's trade and founded a glassworks aiming at mass production, in Mexico City.

During my trip to Mexico I did not have the possibility to personally visit the small glass workshops or glassworks. But as interviewing a Mexican Finn I learned that there are no designers in Mexico. Every glass-blower creates his own objects. A Mexican glass workshop is very simple, and stained so-called art glass is produced in such shops. There are only two or three big rooms with a concrete or stone floor. Glassblowing and tempering take place in a couple of the rooms and the third one acts as a storage for the products. These "factories" have no rooms for the artists, because there are none.

In factory-like production, where dozens of objects are made, a glass-blower can no longer give the object form according to his individual opinion. When one has to produce dozens of objects alike in form and size, the objects have to become factory-like, and even the beautiful forms lose their originality and uniqueness.

Kuumaan lasimassaan sekoitetu hopea-nitraatti saa aikaan ihmeellisen, ikäänkuin kätkeytyvän väriloiston himmeänvaa-leanakin lasiin, kuten nämä valkoiset lautaset sekä matala kellervä pikari, jonka yläreuna päättyy ruskeaan raitaan. - Virkki-Käsityömuuseon kokoelmat.

V KAISLASTA KAUNEUTTA

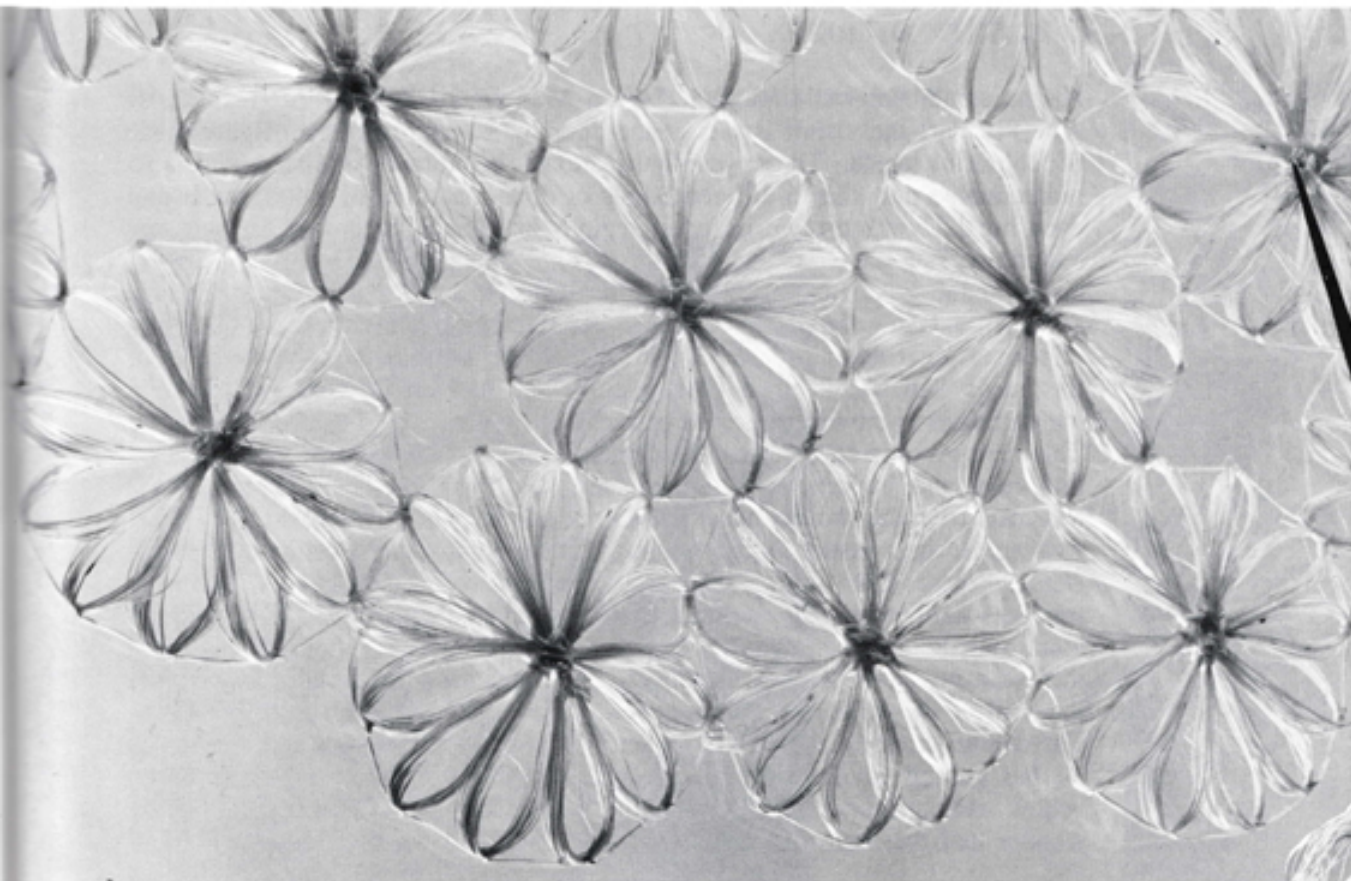
Tolucan pienessä, erittäin hyvin järjestetyssä kansantaiteen museossa (Museo de Arte Popular) tulijaa on vastassa museon ulko-ovella värikkäistä kaisloista punottu luonnollisen kokoinen ihmishahmo. Näitä kaislahahmoja on tavallisen nukken kokoisina sekä aivan pienoisesineinä museossa näytteillä enemmältikin erilaisten puusta, sarvesta ja jopa rievustakin valmistettujen nukkelelujen ohella. Valmistusmateriaalin mukaan ne edustavat eri seutuja Meksikossa. Kaislanuket ovat kaikki kotoisin Tultepecista, joka muinoin on ollut kaislaa kasvavan Lerma-järven rannalla. Rehevä kaislankasvu on kuitenkin kuivattanut rantoja ja lahden poukamia, niin että Tultapecin kylästä on nyt kolmen kilometrin matka järvelle. Mutta kaislaa on sitäkin runsaammin. Ja tästä kaislasta kylä on saanut nimensäkin Tultepec, joka alkuasukaskielellä CERRO DE TULES merkitsee kaislakruunua tai kaislaseppelettä.

Tästä kaislasta saadaan erinomaista käsityömateriaalia, josta tultepeciläiset kutovat mattoja ja punovat korejaan. Tultepecin korit ja kaislamatot ovat Meksikossa yleisesti tunnettua arkista käyttötavaraa. Mutta nuket, joita taitavat korinpunojat näpertelevät puhdetöinä silloin kun maatoilta aikaa riittää, ovat tehneet Tultepecin nimen kuuluisaksi. Tavallisimmin nämä kaislanuket esittävät orkesterin musikantteja rumpuineen, klarinetteineen, trumpetteineen ja muine kansallisine soittimineen. Myös ratsastajat kaikkine varustuksineen ja kuormatut aasit ovat Tultepecin nukketaitelijoiden suosimia aiheita, joita näkee sekä suurina että pienen pieninä luomuksina, ja joita katsellessa ei voi muuta kuin ihmetellen ihailia tekijän sorminäppäryyttä ja värikkäiden kaislaesineiden siroutta.

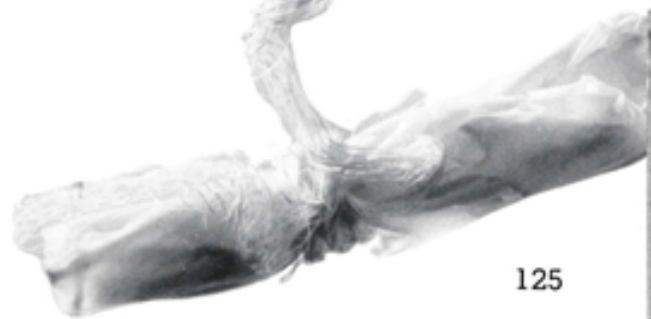
Näiden kaislojen värikyys, silloin kun ne suuriin nippuihin sidottuina ja maahan kuivamaan levitettyinä kaikkialla helottavat auringossa tumman vihreästä kirkkankeltaiseen hehkuen, ympäröi koko kylän erikoisella loistollaan. Ei sen vuoksi ole ihme, että seutu on tästä saanut komean nimensäkin Cerro de Tules (Kaislojen kruunu).

OK 2/1962

Kaktuksen kuidusta ommeltu liina

V BEAUTY OF REED

At the small and well-organised Toluca Museum of Popular Art (Museo de Arte Popular) the visitor is met at the door by a real-size human figure made of colourful reeds. These reedfigures exist in normal doll-size and also miniatures in addition to different kinds of dolls made out of wood, antler and even rags. They represent different regions in Mexico according to their raw materials. The reed dolls are all from Tultepec, once on the reed-growing banks of the Lake Lerma. The dense reed growth has dried up the banks and bays, so that now the Tultepec village lies three kilometres from the lake. But there is a great amount of reed. And the village has got its name because of this reed: Tultepec is in the language of the natives CERRO DE TULES, which means a crown or wreath of reeds.

This reed gives excellent handwork material for the Tultepec people to weave into rugs and baskets. The baskets and reed rugs of Tultepec are typical Mexican everyday householdware. But the dolls made by the skillful basket weavers as their pastime after farm work have made Tultepec's name famous. Usually these dolls portray orchestra members with their drums, clarinets, trumpets and other native instruments. Also riders with all necessary equipment and donkeys with loads are favourites among the Tultepec artists, and these can be seen both big and small, and one cannot but wonder and admire the skill of the artist and the daintiness of the colourful reed objects.

The colourfulness of these reeds, when tied up in huge bundles and spread out on the ground to dry, glare in the sun ranging from dark green to bright yellow and surround the village with their special glow. Therefore it is no wonder that the region is called Cerro de Tules, Crown of Reeds.

VI MEKSIKON JOULUA CHRISTMAS IN MEXICO

Meksikon jouluun luovat tunnelmaa erilaiset metallista ja savesta valmistetut esineet.

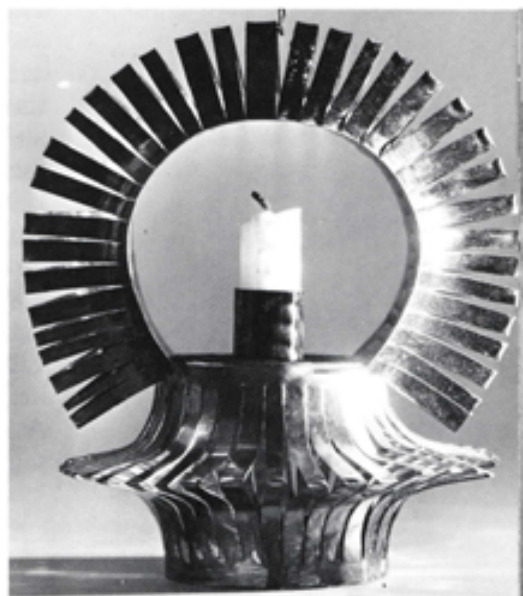

Valkoisesta savesta valmistetut upeat, monihaaraiset ja helein värein maalatut lähes puolen metrin korkuiset kyntteliköt kuuluvat Meksikossa joulunpyhiin, pääsiäiseen sekä vainajien päivän viettoon marraskuussa. Kynttelikköjä koristavat juhlien aiheisiin liittyvät ihmishahmot sekä lintu- ja muut eläinaiheet. - Virkki-Käsityömuuseon kokoelmat.

Enkelihahmon somistama vaalein värein maalattu pieni malja on sekkin valkoista savea.

Meksikolaiset käyttävät käsityömateriaalinaan hyvin paljon ohutta peltilevyä, josta leikkaamalla myös kuvan esittämä pieni kynttilälyhty on valmistettu ja somistettu maalaamalla se hauskaasti liukuen väristä toiseen.

Vaaleapuiset syömävälineet matkamuistoesineiksi sopivia koristeltuja nykyajan malleja.

Sitkeästä puusta veistetty ohuenohut oliivihaarukka.

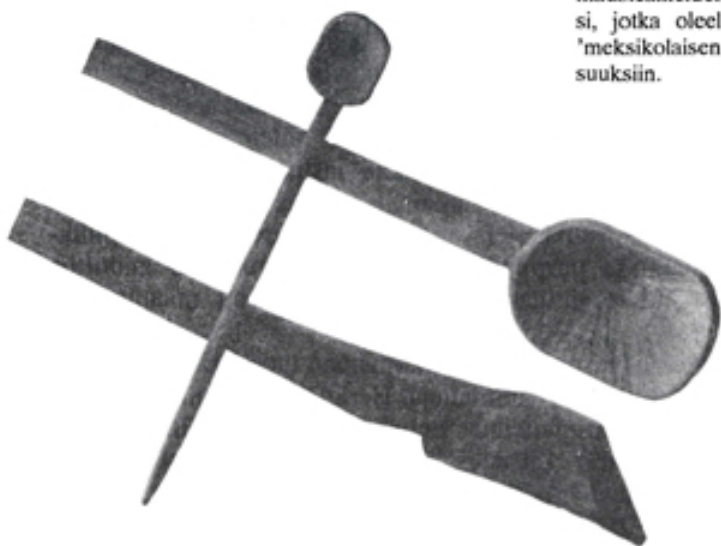
VII RUOKAILUVÄLINEITÄ SAVESTA, KIVESTÄ JA PUUSTA OK 3/1962

Savi, kivi ja puu ovat Meksikossa alkuasukasväestön talousesineitten ikivanhoja materiaaleja. Savi on perusmassana keramiikka-astioissa, puusta on veistetty kauhat, vatkaimet, kammat ja monet muut tarvekalut. Ja jo esihistorialliselta ajalta periytyvällä, meidän taikinatiinuamme ja leivinpöytäämme vastaavalla jyrkevällä kivialustalla sekoitetaan ja vanutetaan maissijauhotaikina, josta avotulella paistetaan ohuita, lämpiminä tarjottavia kakkuja. Niiden nimi on tortillas, ja ne ovat meksikolaisten jokapäiväisenä perusruokana, jonka ohella ateriaan kuuluu paprikan tapaista Chilen pippuria, agavenmehusta valmistettua sakeata, maitohappopitoista pulque-juomaa sekä ruskeista pienistä pavuista keitettyä paksua puuroa.

Kun muukalainen kuulee 'tortillas' - aina ja kaikkialla aterian yhteydessä vain tortillas, niin alkaa pian epäillä kansan ruokavaliota yksitoikkoisen mauttomaksi. Niin ei kuitenkaan ole asian laita. Sillä vaikka tortillas-kakkujen valmistustapa aina on sama, ja taikinan perusaineena sama ravitseva ja hieman kalkkipitoinen maissijauho, niin siihen usein sekoitettavien lisäaineiden ja mausteiden käyttö on hämmästyttävän monipuolista.

Asiaa ajatellen tuntuu kuin meksikolainen valmistaisi jokapäiväisen tortillansa saman perusteeman ympärille - kuten hän kutoo kankaansa samaa peruskuviointia muunnellen.

Jykeviä kansanomaisia puukauhoja ja -lusikoita ruoanlaittoon ja ateriointiin.

Pienet alkukantaiset vatkaimet (härkimet) ovat varmaan ammoisista ajoista olleet jokapäiväisessä käytössä monien mausteaineiden sekoittamiseksi, jotka oleellisesti kuuluvat 'meksikolaisen keittiön' erikoisuuksiin.

VII TABLEWARE OUT OF CLAY, STONE AND WOOD

Clay, stone and wood are the old kitchen utensil materials of the natives of Mexico. Clay is the basic material for pottery; ladles, beaters, combs and many other utensils are carved out of wood. Dating from prehistoric times and resembling our dough pot and baking table, there is the sturdy stone for mixing and kneading the corn flour dough, out of which thin cakes are baked in the open fire to be served hot. They are called tortillas and are the basic food of the Mexicans with paprika-like Chile peppers, thick lactic pulque made of agave juice and a thick stock made of small brown beans. When a foreigner hears the word 'tortillas' - always and everywhere only tortillas, one starts to think that the food is boring and tasteless. But it is not so. Although the tortilla cakes are always made the same way and the basic ingredients of the dough is the same nutritious, calcium-containing corn flour, variety is given by additives and spices. Thinking of this one gets the idea that the Mexican prepares his everyday tortilla according to the same basic theme - just as he weaves his cloth varying the same basic pattern.

Sirosti veistetty ja osittain ruskeaksi väritetty puuvatkein on kuin helistin, jonka irtorenkaat sitä pyöritettäessä kaliset pehmeästi.

PIENI LIBANON

Kansalliset pikkunuket ovat Libanonissa, kuten kaikkialla muuallakin nykymaailmassa haluttuja matkamuistoesineitä. Valkopaitaisen ja mustakaapuisen arabialaisen leveä vyö loistaa sinisenä silkkinä.

Hienoa hopeatyötä esittäviä libanonilaisia koruja ja pieni nuuskarasia. Virkki-Käsityö-museon kokoelmat. - Kuvat Tuovi Nousiainen.

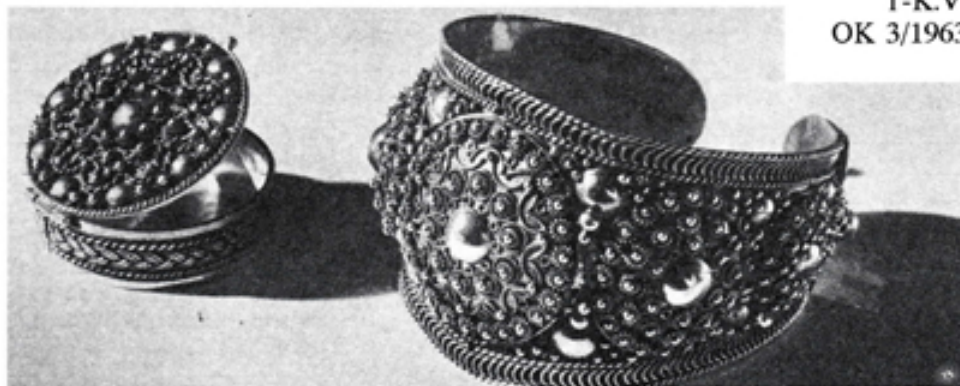
Libanonista on sanottu, että se on "maa, jolla on paljon aikaa ja vähän tilaa", ts. vähäinen maa ja pitkälti historiaa. Libanonin väestön tiedetään olevan sekakansaa, joka vuosisatojen, jopa tuhansien aikana on ollut ympäröivien, mahtavien suurvaltojen vaikutuksen alaisena. Tällaisissa oloissa kansa on oppinut tulemaan toimeen kaikkien kanssa ja samalla ottanut oppia kaikkialta. Muun muassa Persiasta, Kiinasta, Intiasta, vieläpä Japanista saakka on itämaisia käsitöitä kulkeutunut Välimeren rannikolle. Sieltä puolestaan on levinnyt länteen päin hienon metallityön ja metallisekoitusten, kuten esim. pronssin valmistustaito, myös saven sekoitus ja keramiikan lasittamisen salaisuudet. Lasinpuhallus on ollut Libanonissa hyvin varhain tunnettua ja eritoten värillinen lasi haluttua vientitavaraa. Mutta vielä arvostetumpia ovat olleet foiniikkialaisten kuuluisat brokaadit ja purppurakankaat, joita tilauksesta kudottiin kuninkaitten hoveihin ja kirkkoruhtinaille ja värjättiin tarkasti määrättyihin purppuran sävyihin.

Meidän vuosisadallamme teollisuustuotanto ja ulkomainen tuonti kaikkialla ovat vahingoittaneet ja taannuttaneet käsityöammatteja. Herättääkseen jälleen kansan harrastuksen vanhoihin käsityöammatteihin perustettiin Libanoniin v. 1937 taideteollisuusyhdistys "L'Artisanat Libanais". Toiminnallaan yhdistys pyrkii vastustamaan teollisuuden aiheuttamaa maaseudun työttömyyttä ja väestön pakoa kaupunkiin.

Emigranttien taloudellisen avun turvin - kertoo maan mainoslehtinen - yhdistyksen toiminta on johtanut siihen, että nykyisin käsityöammatteissa työskentelee satamäärin naisia ja miehiä ympäri maata kotikylistään ja saa siten täyden toimeentulonsa. Erikoisesti kankaankutojien ammattikunnassa kerrotaan vallitsevan täystyöllisyyden, kuten nykyaikainen sanonta kuuluu, valmistettaessa pöytä- ja kaitaliinoja, hienoja iltatakkeja, upeita hopeakudoksia laukku- ja hartiahuivikankaita. Taideompelua kirjotaan puuvillaan, pellavaan, organdikankaaseen sekä silkkiin, ja liinavaatteita ommellaan hienona käsityönä mitä erilaisimmista ohuista kankaista.

Beirutissa Parlamenttitalon läheisyydessä on toimintatarmoisen yhdistyksen näyttely- ja myymälähuoneisto, jossa pikamatkailijakin vaivattomasti saattaa tutustua Libanonin kotiteollisuuden nykytuotteisiin.

T-K.V.
OK 3/1963

It has been said of Libanon that it is "a country with much time and little space", in other words a small country with a long history. The population of Libanon is known to be of mixed origin, who for centuries, even thousands of years has been under the influence of the surrounding powerful nations. In such conditions the people have learned to get along with everybody and at the same time learned from everywhere. Oriental handwork has reached the Mediterranean coast from Persia, China, India, even Japan. From the Mediterranean westward have come the art of making fine metal work and metal alloys, like bronze, as also the secrets of mixing clay and glazing ceramics. Glass-blowing has been known very early in Libanon and especially coloured glass a favourite export product. But even more valued have been the famous brocades and purple cloths of the Phoenicians, woven for the courts of kings and for church lords and dyed according to strictly defined shades of purple. In our century the industrial production and foreign import have done damage and set back handwork trades everywhere. In order to arouse the people's interest in old handwork trades there was founded in Libanon in 1937 a society for industrial art, "L'Artisanat Libanais". The society aims at working against the unemployment in the countryside and the moving of the people into the towns, both caused by industrialisation.

With the financial aid of emigrants - says the brochure of the country - the work of the society has lead to the fact that today there are hundreds of women and men doing handwork in the villages around the country and receiving full livelihood in this way. Especially the cloth weavers are fully employed, as the saying is today, in making tablecloths and centrepieces, fine evening coats, magnificent bags and shawl cloths with silver thread. Embroideries are made in cotton, linen, organdy cloth and silk, and household linens are sewn finely by hand out of various kinds of thin cloth. The exhibition and sales rooms of the active society are near the Parliament Building in Beirut, and there even the hasty traveller can easily see the Lebanese handicraft products of this day.

LITTLE LIBANON

Rikkaasti koristettu ristipistotyö 16 x 130 cm, joka kannattaa verhon alaosaa sen ollessa sivuun vedettynä.

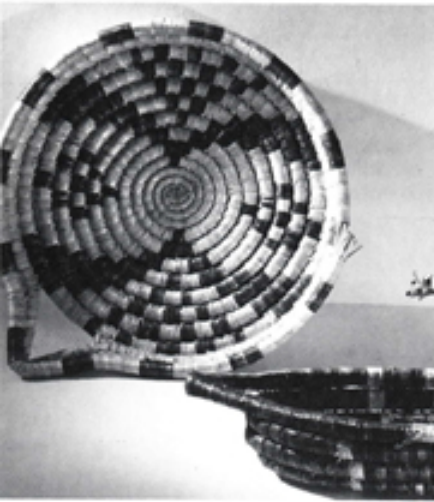
Isonlainen, kaunis vanha astia on pakottaen koristettua kupari- ja tinasekoitusta.

Keramiikkataiteilija *Valentino Charalambous* omistaa vain kesät mielityölleen keramiikan parissa Kyproksella. Talvella hän toimii professorina Bagdadin yliopistossa jo seitsemättä vuotta, suorittuanaan aikanaan omat korkeakouluopintonsa Lontoossa. Kuvassa taiteilija polttouuninsa vieressä Famagustassa. (1963).

UUOSITUHANSIEN TAKAISTA RUUKUNTEKOA KYPROKSELLA

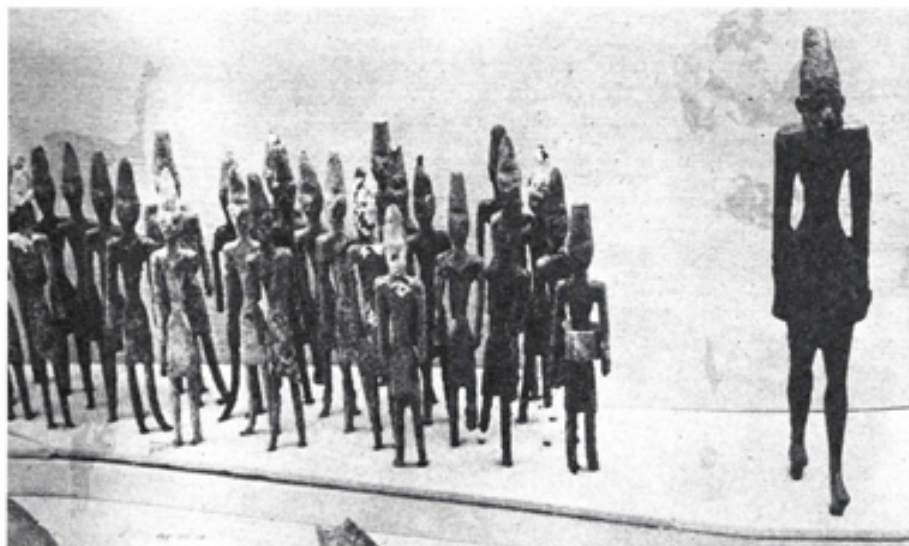

Luonnonkuidusta valmistettuja koreja. - Virkki-Käsityömuuseon kokoelmat

Kyproksella on ollut kivi-, rauta- ja pronssikautensa, kuten kaikkialla ihmisten asuttamilla alueilla maailmassa. Itäisen Välimeren ilmastollisesti lempeällä saarella nuo kaudet tunnetaan kaukaisilta vuosituhansilta ennen ajanlaskun alkua. Kivikauden muinaislöydöt ajalta 6-3000 v. osoittavat Kyproksen tällöin kuuluneen Aigeian meren piiriin läheisesti Kreetan saaren ja Kreikan asujamiston kanssa. Noin vuoden 3000 vaiheilla Vähästä-Aasiasta vaelsi Kyprokselle paljon siirtolaisia, ja näiden mukana kuparin käyttö tuli siellä tunnetuksi. Kuparista ruvettiin nyt valmistamaan työkalut ja muut tarve-esineet. Pronssista ja myöhemmin noin 11-sataluvulla raudasta valmistettiin aseita, sekä kiviruukkujen sijasta keramiikka-astioita. Omalta saarelta löydettiin runsaasti kuparia ja siitä tuli saarelle tärkeä kauppatarvara Syyriaan vietäväksi. Samalla myytiin keramiikka-astioita itäisiin kauppamaihin ja niistäkin tuli suosittua vientitarvara. Keramiikka-astioita koristava kuvioitus oli varhaisimmilla ajoilla kreikkalaisen tyylin mukaista, säännöllisesti geometrinen, mustalla ja ruskealla maalattua vaalealle pohjalle. Lievää itämaista vaikutusta ilmentää mustan ja punaisen värin käyttö keramiikassa. Ja viimeisillä sataluvuilla ennen nykyajanlaskun alkua täysin itämainen kuvioitus: linnut, lootuskukat ja ihmisfiguurit koristavat Kyproksen ruukkuja, kannuja, juoma-astioita sekä kaksi-korvaisia viini- ja öljyruukkuja, amphoroja. Kun Kypros vihdoon mahtavien itäisten maiden vallanalaisuuden nujertamana Aleksanteri Suuren ansiosta vapautui Persian herruudesta ja Rooman provinssina liitettiin jälleen sille ominaiseen läntiseen sivistyspiiriin, pääsi Kreikan kulttuuri vähitellen vaikuttamaan Kyproksen elämään ja asujamistoon. Kreikkalainen makusuunta alkoi uudelleen näkyä keramiikan kuvioinnissakin.

AGE-OLD POT MAKING IN CYPRUS

Cyprus has had its stone, iron and bronze age, as have had all the places inhabited by man. On the climatically gentle East Mediterranean island those times are known to be thousands of years before our time. The archeological findings from the Stone Age in 6-3000 years B.C. show that Cyprus then was part of the Aegean with close links to Crete and Greece. In about the year 3000 many immigrants came to Cyprus from Asia Minor, and with them the use of copper. Now copper became the raw material for the tools and other utensils. Weapons were made out of bronze and later in the eleven hundreds out of iron, and ceramic dishes were made instead of stoneware pots. Great amounts of copper was found on the island and it became an important merchandise to be taken to Syria. At the same time also ceramic dishes were sold into the Orient and they became popular export products. In the early times the decoration on the dishes was in the Greek style; strictly geometrical, black and brown painted on a light background. A slight Oriental touch is brought by the black and red colours in ceramics. During the last centuries before our times full oriental ornamentation: birds, lotus-flowers and human figures, adorn the pots, jugs, drinking vessels and wine and oil amphoras. When Cyprus was finally freed from the mighty Oriental power of Persia by the help of Alexander the Great and was rejoined to the western culture as a Roman province, the Greek culture began to influence the life and people of Cyprus. The Greek style began to reoccur also in the decorations of pottery.

Muinaiskaivauksista on saatu runsaasti ihmis- sekä eläinaiheisia terrakotta figureja, jotka ovat paljastuneet erikoisina suurina ryhminä ja ovat peräisin 7-600-vuosisadalta. Oheistettu kaunis figuriryhmä on Nicosian museosta. - Kuvat Jorma Poutanen

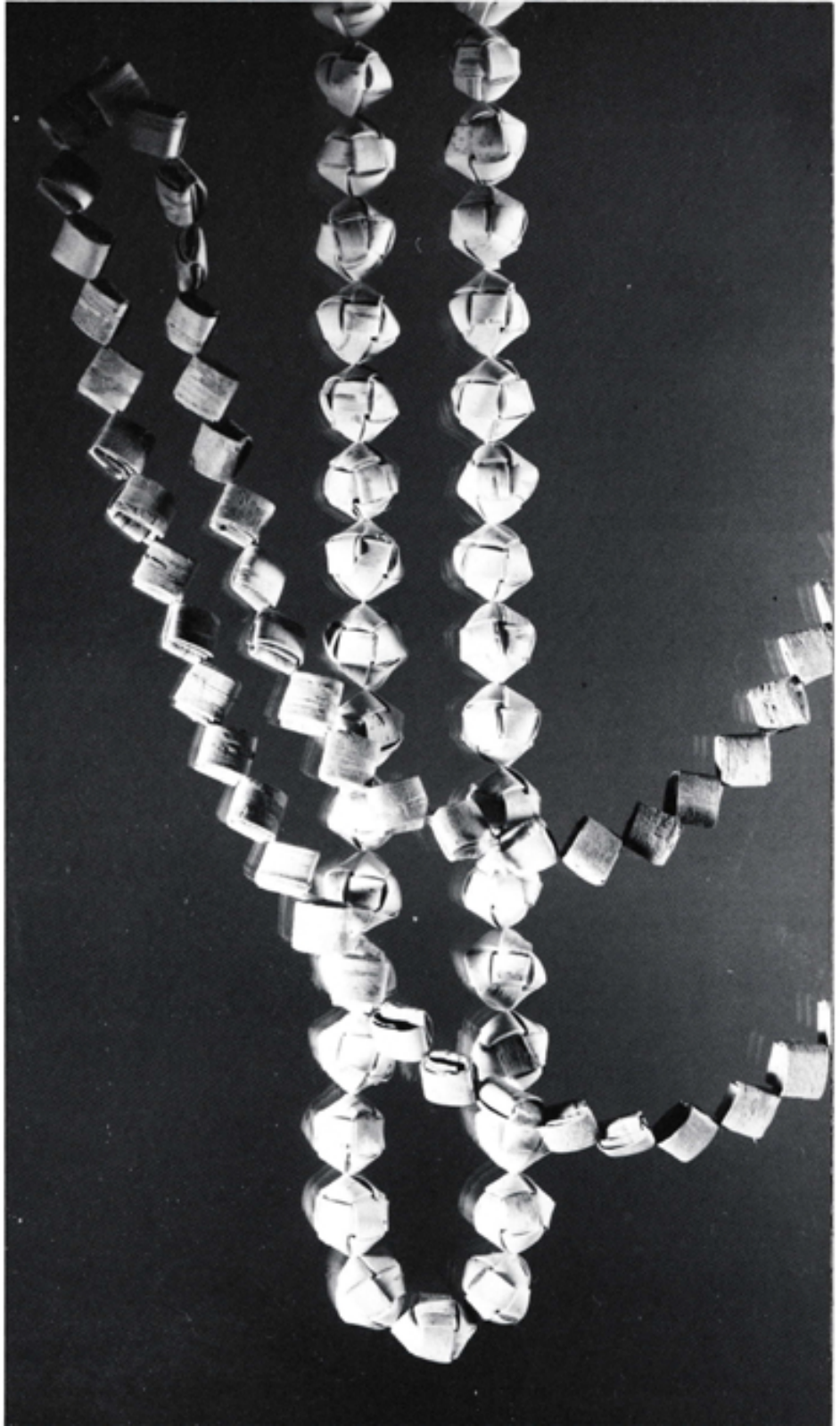
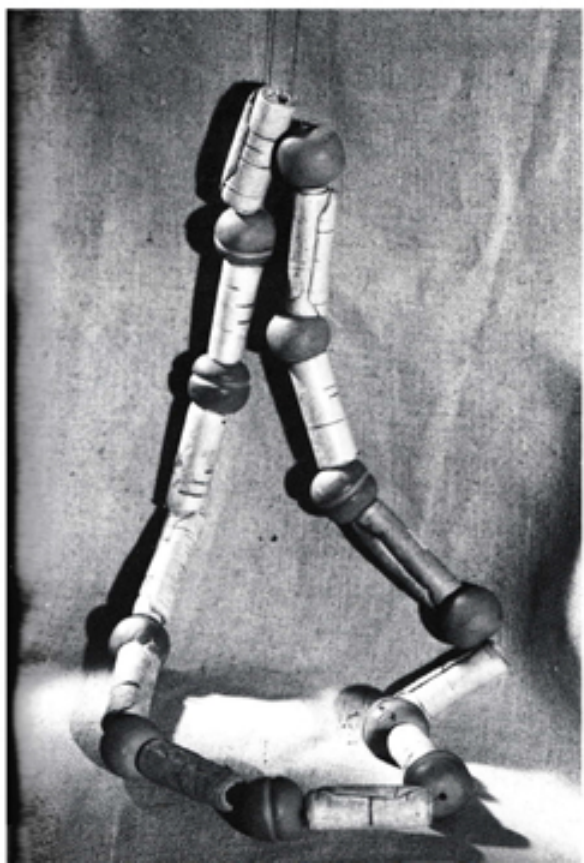
Suomalainen retkikunta Kyp-
roksella presidentti Makariok-
sen vieraana 22.12.1962. Pre-
sidentin takana oikealla
Tyyne-Kerttu Virkki. - Kuva
Jorma Poutanen

Kyproksen Famagustan nuoret
esittävät kansantansseja.

Suomalaisia tuohikoruja
Virkki-Käsityömuscon
kokoelmista

AURINKOPITSIÄ PITSIMÄISIÄ REI'IKKÖTÖITÄ KANARIAN SAARILTA

Pitsin valmistaminen on käsityötä, joka tunnetaan jo vuosituhansien takaa. Koristeellisia pitsejä tehdään lankatyönä monilla tavoin: ommellen ja nypläten, sekä yhdistämällä nypläystä ja ompelua, virkatien, neuloen ja solmien, sekä yhdistämällä solmintaa ja ompelua.

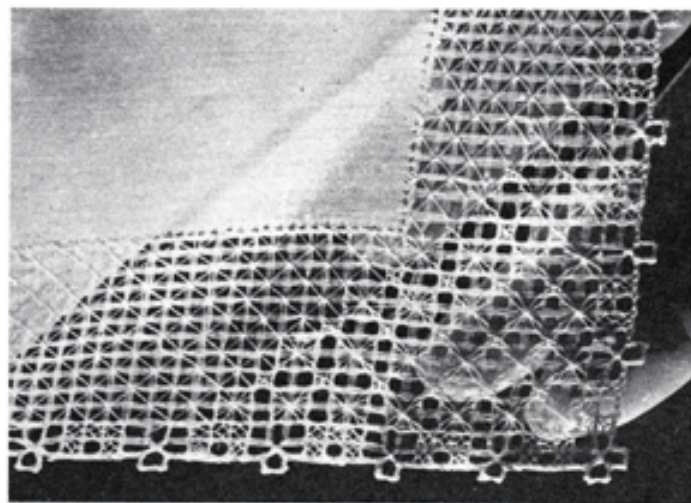
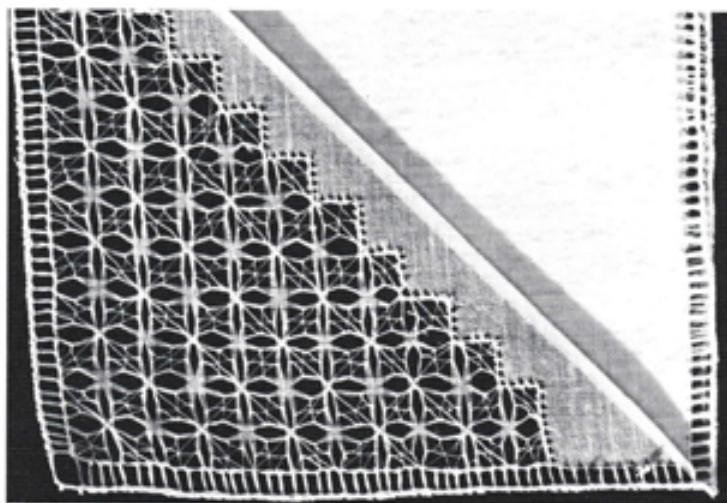
Vanhimpana muotona pidetään ristikkopohjaiselle kankaalle rei'ikkötyön tapaisesti ommeltua pitsiä. Tästä on aikojen kuluessa kehittynyt eri maissa ja erilaisten tyyli-suuntien vallitessa monia toisistaan poikkeavia pitsilaatuja. Nimensä ne ovat saaneet maan, kaupungin tai paikkakunnan mukaan, jossa jokin tietty tekotapa kuviosommitteluineen on alueellisesti erikoistunut.

Välimeren maista, lähinnä Italiasta, pitsintekotaito kulkeutui Ranskaan, Keski-Euroopan maihin, Englantiin ja vähin erin Pohjoismaihinkin.

Pitsimäisesti valmistettu työ on käsinommellen hidasta ja vähän tuottoisaa, vaikka jo lapsesta olisi oppinut taidon ja näppäryyden työssä kuten useimmissa näissä maissa, joissa suuremmissa määrin valmistetaan hienonheinoja valko-ompeletöitä. Näin myöskin Kanarian saarilla, jossa on määrättömästi eri saarille tyypillisiä kirjontatöitä laadultaan hyvinkin eri kuvioisia ja hintaisia.

Koristeellisten lankatöiden ompeleminen edustaa tärkeätä kotiteollisuutta Kanarian saarilla. Sieltä on kotoisin teneriffa-pitsi, jota nimitetään myöskin 'aurinkopitsiksi'. Ympäri vuoden lämpimästi paistava aurinko näillä 'Onnellisilla saarilla' - kuten roomalaiset aikoinaan niitä nimittivät - näyttää antaneen kuvioaiheen kansanomaiselle pitsille kuten muillekin kirjontatöille.

T-K.V. OK 1/1964

SUN LACE LACE HANDWORK FROM THE CANARY ISLANDS

Making lace is a type of handwork known already thousands of years ago. Decorative laces are made out of thread in many ways: by sewing and bobbins, and combining sewing with bobbin work, by crocheting, knitting and tying, and combining these.

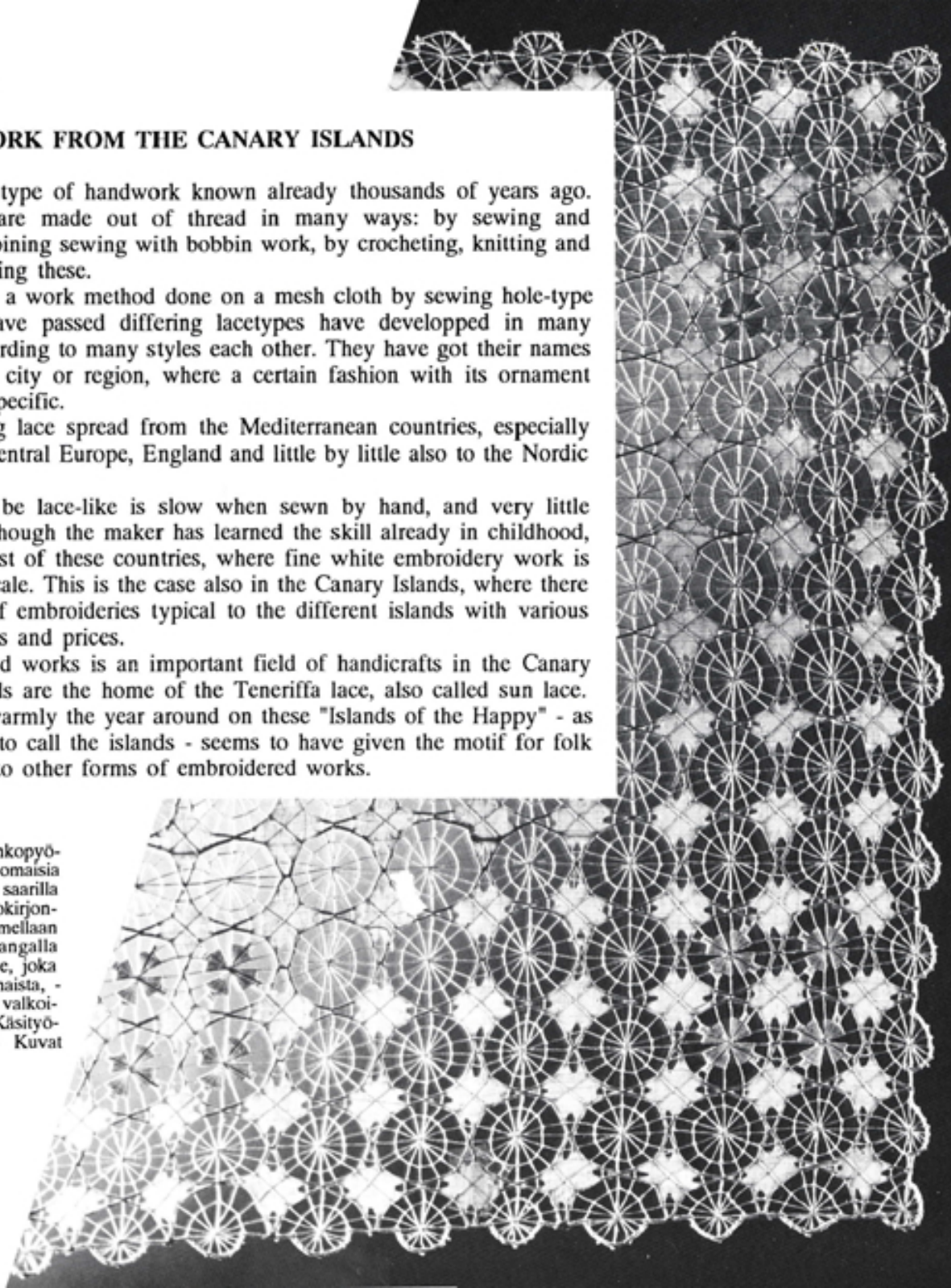
The oldest type is a work method done on a mesh cloth by sewing hole-type lace. As times have passed differing lacetypes have developed in many countries and according to many styles each other. They have got their names from the country, city or region, where a certain fashion with its ornament design has been specific.

The art of making lace spread from the Mediterranean countries, especially Italy, to France, Central Europe, England and little by little also to the Nordic countries.

A work sewn to be lace-like is slow when sewn by hand, and very little productive, even though the maker has learned the skill already in childhood, as is a fact in most of these countries, where fine white embroidery work is done to a larger scale. This is the case also in the Canary Islands, where there are a great deal of embroideries typical to the different islands with various kinds of ornaments and prices.

Sewing ornamented works is an important field of handicrafts in the Canary Islands. The islands are the home of the Teneriffa lace, also called sun lace. The sun shining warmly the year around on these "Islands of the Happy" - as the Romans used to call the islands - seems to have given the motif for folk type lace as also to other forms of embroidered works.

Säteitten halkomat aurinkokopyöryylät ovat luonteenomaisia kuvioita Kanarian saarilla valmistettaville valkokirjontatöille. Näitä ommellaan valkoisella pellavalangalla ohuelle puuvillabatistille, joka saattaa olla vaaleanpunaista, -sinistä tai keltaistakin valkoisen ohella. - Virkki-Käsityö-museon kokoelmat. - Kuvat Tuovi Nousiainen.

**LAHJOITUKSIA
KÄSITYÖMUSEOLLE
1992**

Reikäommel-harjoitustilkku.
Maire Mikkolan opetus-
materiaalia 1930-1968. - Ku-
vat Aaro Asikainen

Lehtori **MAIRE Irene MIKKOLA-JÄNTTI**
Synt. 16.10.1904 Turku
Ylioppilas Turun Suomalainen Jatko-opisto 1924
Kasvatusop. Talouskoulun opettajaopisto 1927
Helsingin Käsityöseminaari 1929
Kasvatusopin approbat. 1934
Kurssit: Tukholman Matkakoulusta 30 tuntia 1934 ja
Tukholman Feminasta 25 tuntia 1934
Opintomatkoja Eestiin, Latviaan 1929
Käsityöopiston apurahalla opintomatka Tukholmaan
1934
Opintomatka Englantiin, Pariisiin ja Berliiniin 1938
Opintomatka Argentiinaan ja Brasiliaan 4 kk 1951
Opintomatka Tukholmaan 1952
Lehtikirjoituksia: Kotiliesi, Omin Käsin, Kauniita käsi-
töitä, Joka naisen Eeva, Kotien kirja
Helsingin Käsityöseminaarin liinavaateompelun opettaja
1.8.1939 - 31.6.1968. Eläkkeellä.
Tyttyöjen ammattikoulun opettajanjatkokurssi 1944
Toimi Käsityöseminaarissa liinavaateompelun ja kaava-
opin teorian sekä korjauksen harjoitustuntien ohjaajana.
Käsityökoulussa taideompelun ja neulonnan opettajan
vv. 1930 - 1968.
Maire Mikkolan opetusnäytteet lahjoitti lääket.lis. Tuula
Haltia (50 työtä) Virkki-Käsityömuscolle v. 1992.

Pitsiliinanäytteitä. Maire Mik-
kolan opetusmateriaalia 1930-
1968. - Helsingin Käsityön-
opettajaopisto.

Kirjaimien harjoitustilkku.
Helsingin Käsityöopettaja-
opisto 1930-1968.

Leikekirjontaa. Opetus-
materiaalia 1930-1968 Helsin-
gin Käsityöseminaari.

Toimittaja **MIRJA ELISA VASAMA**

Synt. 19.4.1910 Somerniemi

Ylioppilas 1928 Lohjan Yhteiskoulu

Fredrika Wetterhoffin Kotiteollisuusopettajaopisto 1936

Opettajana Hämeen-Satakunnan kiertävässä kotiteollisuus­koulussa 1937 - 1945

Maatalousseurojen Keskusliiton konsulentti 1946 - 1949

Kotiteollisuusseurojen Keskusliiton konsulentti 1949 - 1957

Kotiteollisuus-lehden toimitussihteeri, taittäjä ja valokuvaaja 1957 - 1976

Saanut useita ansiomerkkejä.

Mirja Vasaman lahjoitus v. 1992. Kuva SKS Hilka Nevalainen

Damaskolainen kaftaani. Syyrian sotilasviranomaisten lahja kenraalinrouva Salli Siilasvuolle. Hän lahjoitti sen edelleen toimittaja Mirja Vasamalle. Vasaman lahjoitus Virkki-Käsityö­museolle v. 1992. Samettinen puku, kultakirjontaa. - Kuva Anneli Yrjänäinen

Taustana iranilainen painettu kangas käsinkudotulle puuvillakankaalle.

Etualalla intialainen miehen lannevaate Ahmadabadista. Kangas ohutta villaa, käsinkudottua.

Metallitarjotin Kairosta. Pinta koristeltu käsin takomalla. - Kuva SKS Hilka Nevalainen

Puolalaista paperinleikkausta. Mirja Vasaman lahjoitus v. 1992. - Kuva Anneli Yrjänäinen

**TYYNE-KERTTU VIRKKI
ja OMIN KÄSIN -LEHTI
VV. 1944-1970**

Joulun kynttilät syttyvät. Hilja Lennes ja Tyyne-Kerttu Virkki v. 1970.

Ihmisen oma tekemisen vietti on tiedostettu. Myös ihmisen kauneustaju on ikiajoista saakka pyrkinyt monin eri tavoin ja keinoin luomaan parastaan näkemyksiään ja tuntemuksiaan seuraten.

Hän on tehnyt sen joko primitiivisin keinoin tai pyrkinyt ja päätynt jopa todella taiteellisiin ja hienostuneisiin suorituksiin saakka.

Tämä ei vielä riitä. Kaiken on päästävä esiin, tultava nähtäväksi. Tiedostajaa tarvitaan. Tyyne-Kerttu Virkin elämänosa on ollut olla tiedostajana ja mitä parhaimmalla tavalla.

Vastaan väittämättä näemme, että hän on syntynyt tehtävänsä varten. Hänessä jo synnyinlahjat ovat viitoittaneet tien.

Minulla on ilo ja kunnia tuntea hänet Aunuksen ajoilta vuodesta 1943 lähtien hyvinkin läheisesti. Siksi aivan kuin avoimesti näkisin hänen avunsa, lahjansa. Hioutunut muoto- ja tyyli-taju, värien, valon ja varjojen aito pettämätön näkemys ovat hänelle myötäsyttyisiä. Tilan ja muodon varma hallinta ovat erinomaiset. Samaten kaikkeen liittyy raaka-aineiden keskinäisten suhteitten ja mahdollisuuksien aito arvio. Käteväenä hän pystyy itse suunnittelemaan ja suorittamaan malleja monitahoisien työtaitojensa takia. Hän on tinkimätön työnsä hyvästä laadusta.

Kun hänet 1944 valittiin Yhtyneet Kuvalehdet Oy:n nuoren Omin Käsin-lehden päätoimittajaksi oli valinta oikea. Hänellä oli hyvät eväät matkassaan synnyinlahjojensa lisäksi: laaja koulutus pohja ja itsenäiset suuret työt Itä-Karjalassa ja Eestissä sekä muualla.

Muistan millä innolla hän toimeensa tarttui. Vuosi vuodelta karttui tietoja, taitoja ja näkemyksiä matkojen, opiskelujen ja kanssakäymisten avulla.

Omin Käsin -lehti vuoteen 1970 mennessä kattoi lähes kaiken käsillä tehdyn käsityön tiedon. Mutta ei vain nk. käsityön, vaan taidollinen ja taiteellinen kenttä oli laajempi. Tietoja ei tullut vain Suomen kaukaisimmista, pienimmistä kylistä, Lapin rajoilta tahi toisaaltakin aina valtavyylille etelään kuuluvista paikoista. Joskus tuntui kuin koko maailma olisi ollut luettavissa Omin Käsin-lehden palstoilta, kun luki Luoteis-Siperian Olvin rannoilta tai Kaukoidän, Indonesian taidollisista käten töistä.

Hän matkusti omilla lyhyillä lomillaan milloin Meksikoon, Amerikkaan, Euroopan eri maihin ym. historiallisia ja taiteellisia töitä etsien. Kiinassa hän ei tainnut käydä.

Hänen karjalainen temperamenttinsa, ihmisläheisyytensä ja vieraanvaraisuutensa antoivat hänelle paljon ystäviä. Niitä ei voi laskea.

Jollei "Typy" matkustanut, tulivat alan taitajat ja taiteilijat Suomeen. Kanssakäyminen oli ja on vilkasta. Eräänlaisena Suomen parhaiten esittäväenä paikkana hänelle, hänen koti- ja ulkomaisille taiteilijaystävilleen samoin kuin minullekin oli Tyrvään Vammalassa Vehmaan tila, josta sisarukset Olavi, taiteelliset ja taitavat Ester ja Liisa Salli Siiri-äitinsä kanssa hallitsivat ja

The human being is aware of his drive to achieve. Also his sense of beauty has always striven at creating his best by all possible means and by following his insight and feelings.

He has either done it through primitive means or striven towards and reached really artistic and sophisticated results.

But this is not enough. Everything has to come out, into the open. Awareness in the human being is required. Tyne-Kerttu Virkki's role in life has been to be aware, and in the best possible way.

There is no arguing about the fact that she is born for her job. Her inborn gifts have shown her the path.

I have the great joy and pride to know her very closely from the Aunus years, since 1943. This is why I so openly can see her talent and gifts. Inborn in her are the sense of form and style and the true sense of colours, light and shade. She masters space and form in a fantastic way, and the real knowledge of the relationships and possibilities of materials. Having a very skillful hand she can plan and make models because of her skill in working. She is very precise about the good quality of her work.

When she was chosen in 1944 as Editor-in-Chief of the Omin Käsini magazine of Yhtyneet Kuvalehdet, the choice was right. In addition to her inborn qualities she had also other qualities: a comprehensive school education and independently performed wide-scoped work in East Karelia and Estonia and also elsewhere.

I remember her enthusiasm at starting work. Year by year she learned more, got more skills and ideas during her trips, studies and interaction with people. The Omin Käsini up to 1970 included almost all knowledge of work done by hand. But not only the so-called handwork; the field of skill and art was wider. Information was not only received from the most remote and smallest villages, from the Lapp boundaries or the areas lying close to the main roads in the South. Sometimes it felt as if the whole world has been in the Omin Käsini, like when reading about areas in Northwest Siberia along the Olv or in the Far East, about the skillful handwork of Indonesia.

During her short holidays she travelled to Mexico, America, to different European countries to look for historic and artistic works. But she never was to China, I think.

Her Karelian temperament, caring for people and hospitality brought her many friends. They are innumerable.

If "Tyne" did not travel, the skilled people and artists came to Finland. Interaction was and is very lively. As a place portraying to her Finland as its best, to her Finnish and foreign artist friends and to me too was the Vehmaa house in Vammala in the Tyrvää region. There the siblings Olavi, the artistic and skillful Ester and Liisa Salli with their mother Siiri lived and kept the

**TYYNE-KERTTU VIRKKI
AND
THE OMIN KÄSINI
FROM 1944 TO 1970**

Professori, tekstiilitaiteilija Mari Adamson Tallinnasta on esiintynyt monilla näyttelyillä Suomessa ja opettanut eestiläisille tekstiilitaiteilijoille paljon alaan liittyvää. Suomen vierailuillaan hän tässä kuvassa on Vehmaan tilalla Vammalassa usein nähty Olavi, Ester ja Liisa Sallin kodissa Tyne-Kerttu Virkin kanssa.

viljelivät. Tämä historiallisestikin arvokas koti laajoine alueineen, saarineen, niemineen ja metsineen oli meille kaikille ihana keidas sekä levon ja innoituksen paikka.

Yksin ei ihminen voi maailmaa rakentaa, Luoja antaa auttajat. Olen tätä kirjoitelmaa varten käynyt läpi v. 1944-70 Omin Käsin -lehdet. Mitkä auttajat! Olen tehnyt eri luettelot lehden avustajista, taiteilijoista, toimittajista, suunnittelijoista, tekijöistä, valokuvaajista, eri järjestöistä, säätiöistä, koulu- ja oppilaitoksista, yksityisten ja yhteisöjen epäitsekästä avusta. Näyttelyt, kilpailut, eri tilaisuudet ovat ihmetyttäneet minua, olivatpa ne mitä tahansa joko kansallisia tai kansainvälisiä käräjäitä myöten ja muodossa. Kilpailut, stipendit ja arvostus ovat ilahduttaneet.

Ajattelen: 1800-luvulla maamme klassisen taiteemme luoneet tekijämiehet ja -naiset loivat parhaansa lähinnä musiikin ja kuvaamataiteen kentillä. 1900-luvun puolivälin tienoilla maamme taide-elämä koki uuden tulemisen, tosin uudessa muodossa. Design oli sen nimi.

Kuuluisi muistaa ne suuret nimet, ne taiteilijamme, jotka loivat meille parastaan: käsityön eri muodoissaan, lähinnä kulto- tai kuvakudoksissa ym. kudonnaisissa, kirkkotekstiilitaiteen, vuosisataisen pukukulttuurin, batiikin, gobeliinin, kullan, hopean ja muiden jalo- tai muiden metallien, lasin, posliinin, keramiikan, puna- ja muun saven, luun, sarven, emalin, emalimosaiikin, mosaiikin, erilaisten jalokivien niin koti- kuin ulkomaisten hionnan, työskentelyn, erilaisten korujen, nahan, turkisten, erilaisten punosten, nyörien, nauhojen, puun, niinen, rottingin, sammaleen, kaislan, paperin ym. eli kaiken mitä tekevä ihminen oivaltaa, keksii ja luo. Omin Käsin -lehden sivuilta tutustuimme eri tyylilajeihin, tyylikatsauksen saimme kodista saunaan, puutarhaan, parvekkeelle kurkistellessa loputtomiin.

Tajuamme: on syntynyt uusi käsite: suomalainen taideteollisuus - design. Se kattaa parhaimmillaan yksinkertaisuuden, turhasta koristeellisuudesta vapaan ilmaisun ja luovuuden merkit. Pohjansa se ammentaa suomalaisesta kansanluonteesta.

Selatessani läpi Omin Käsin -lehdet näen niissä kaikissa erään elämän, käsityöneuvos Tyne-Kerttu Virkin elämäntyön, jonka edessä kunnioittaen pysähdyn.

Hangossa 30.4.1987

Hilja Lennes

Askarteluohjaaja

house. This also historically valuable home with its wide areas, islands, peninsulas and forests was for us a lovely oasis and a place of rest and inspiration.

The human being cannot alone build the world, the Lord gives the helpers. Writing this I have gone through the Omin Käsän magazines from 1944 to 1970. What helpers! I have written down all those who have contributed to the magazine, the artists, editors, designers, makers, photographers, various organisations, foundations, schools and places of study, the unselfish help of both private people and societies. Exhibitions, contests, various events national and international in various forms have astounded me. Contests, scholarships and appreciation have made me happy.

I think: In the 1800's those who created our classical art achieved their best in the fields of music and the visual arts. During the mid 1900's the art life of our country experienced a new coming in a new form. It was called design. We have to remember the great names, those artists, who gave their best to us in the various forms of handwork, in transparent or pictorial weaves, church textile art, age-old clothing culture, batik, tapestries, gold, silver and other precious metals and metals in general, glass, porcelain, ceramics, red and other types of clay, bone, antler, enamel, enamel mosaics, mosaics, different precious stones with both national and international cuts, settings, different kinds of jewellery, leather, furs, woven works, cords, bands, wood, raffia, rattan, moss, reed, paper, etc. or in other words everything that a working human being realizes, invents and creates. On the pages of the Omin Käsän we learned about different styles, we learned about the style from home to sauna, garden, balcony, as we had the possibility to have glimpses everywhere. We understand: there is a new concept: Finnish industrial art, design. At its best it covers the areas of simplicity, a form without unneeded decor, the signs of creativity. Its base lies in the Finnish national character.

Going through the Omin Käsän magazines I see everywhere one life, the life's work of Handwork Counsel Tyne-Kerttu Virkki, before which I stand in respect.

In Hanko, April 30, 1987
Hilja Lennes
Activities Adviser

VÄRTTINÄ KÄDESSÄ

Tyyne-Kerttu Virkin
"Elämäntyöni"-näyttely
Virkki-Käsityömuuseumissa
5.6. - 19.9.1992

Ritva Sievänen-Allén
fil.tri

VIRKKI, Tyyne-Kerttu, käsityöneuvos, s. 5.6.1907 Sakkolassa. Käsityönopettaja: Helsingin Käsityönopettajaopisto, 1929, auskultoinut Helsingin Tyttönormaali-lyseossa 1930. Kotiteollisuusopettaja: Fredrika Wetterhoffin Kotiteollisuusopettajaopisto, 1933, Ateneumin iltakurssi 1940-41. Kudonnan, sommittelupiirustuksen ja värjäyksen opettaja Kehtnan Kotitalouskorkeakoulussa Eestissä 1934-36. Vapaan huollon Uudenmaan läänin siirtoväen naisten työtupa- ja kotiteollisuustarkastaja 1940-41 ja Aunuksessa 1941-44. Omin Käsin -lehden päätoimittaja 1944-70. Vokki Oy:n toimitusjohtaja, sisustus- ja mallisuunnittelija 1947-90. Virkki-Käsityömuuseumin perustaja 1977. Tyyne-Kerttu Virkki-Säätiö 1978. Käsityöneuvoksen arvonimi 1977.

"Mies on luot miekka vyöll, naine värttinä kättie" sanottiin ennen Sakkolassa. Jos kehen sanonta sopii, niin Tyyne-Kerttu Virkkiin. Kiinnostus käden taitoihin on ollut hänen elämänsä keskeinen asia: tehtävä, jota aate on siivittänyt. Opettajan työ on vienyt hänet oman maan rajojen ulkopuolelle ja kasvanut ennalta arvaamattomiin mittoihin; osittain unohtanut ja piiloon jäänyt perinne alkanut kasvaa ja laajeta.

Tyyne-Kerttu Virkin 85-vuotispäivän johdosta Virkki-Käsityömuuseumin Helsingin Merikannontieellä järjestetty näyttely painottuu Karjalaan, lapsuuden ympäristöön ja taustaan. Ratkaisu on siinä mielessä oikea, että hänen elämässään ja toiminnassaan on karjalaisuudella olennainen osuus. Karjalainen perinne on se maailma, josta hän on jatkuvasti ammentanut uutta ja nostanut esille syrjään jäänyttä ainesta. Oli onnellinen sattuma, että juuri hänet kutsuttiin viime sodan aikana järjestämään Itä-Karjalassa Aunuksen piirin käsityöperinteeseen liittyvää toimintaa. Vuosina 1941-44 hän näki tehtäväkseen tallentaa itäkarjalaista käsityöperinnettä ja koota aineistoa, joka myöhemmin löysi sijansa käsityömuuseumissa ja on "Elämäntyöni"-näyttelyn arvokkain kokoelma yli satavuotisine esineistöineen.

Juhlanäyttelyn muu aineisto koostuu Tyyne-Kerttu Virkin suunnittelemissa ja hänen perustamansa (1947) Vokki Oy:n taitavien kutojien toteuttamista töistä: hienot pellavatyöt, pukukankaat, poppanat, huovat ja kaulaliinat, verhot, matot ja kansanomaiset poimintatyöt.

"Omin Käsin" -lehden päätoimittajan tehtävä (1944-70) on ollut Tyyne-Kerttu Virkin elämäntyön keskeisin osa. Ajankohta oli Suomessa kasvun ja jälleenrakentamisen aikaa, ja Tyyne-Kerttu Virkki kykeni herkästi vastaamaan sen asettamiin haasteisiin. Päätoimittajan tehtävä oli eräällä tavalla noissa aloissa opetustyötä: oli löydettävä uusia ratkaisuja hetkellä, jolloin kodeissa oli puute miltei kaikesta välttämättömästä, ja kyettävä tuomaan ideoita, kauneutta ja värikkyyttä sodanjälkeisen elämän harmauteen ja yksitoikkoisuuteen.

Tyyne-Kerttu Virkin elämäntyössä on kenties kiinnostavinta sen jatkuvuus: uudet ulottuvuudet, joita näyttää yhä löytyvän. Tehtävä on johtanut toiseen, jos mahdollista entistä haastavampaan. Se on luonteeltaan todellista uranuurtajan ja luovan ihmisen työtä.

Ritva Sievänen-Allén
fil.tri

LÄHTEET

Itse tuon sanoiksi virkki 1978-1980. Tyyne-Kerttu Virkki-Säätiön vuosikirja. Helsinki 1981.
Lahikainen, Kaisa: 85-vuotias Tyyne-Kerttu Virkki; nuoresta asti kirikkaat tavoitteet. Karjala 11.06.1992.
Sairanen, Raija: Rakkaudesta Karjalaan. Tekstiilipettaja 1989, no. 3, s. 16.

VIRKKI, Tyyne-Kerttu, Counsel of Handwork, born June 6, 1907 in Sakkola, Karelia. Handwork teacher, the Institute of Handwork Education in Helsinki, 1929, teaching practice at the Lyceum for Girls in Helsinki, 1930. Handicrafts teacher, Fredrika Wetterhoff Institute of Crafts and Teacher Education, 1933, evening course at the Ateneum art school, 1940-41. Teacher of weaving, design drawing and dyeing at the Kehtna High School of Home Economics, Estonia, 1934-36. Inspector of the workshops and handicrafts of the Resettlement Committee in the Uusimaa area in 1940-41 and in Aunus 1941-44. Editor-in-Chief of the "Omin Käsin"-magazine, 1944-70. Manager of Vokki Oy, designer of interiors and models, 1947-90. Founder of the Virkki Museum of Handicrafts, 1977. The Tyyne-Kerttu Virkki Foundation, 1978. Honorary title of Counsel of Handwork in 1977.

"Th' man's born gird in his sword, th' woman with th' spindle in hand" is a saying from Sakkola, Karelia. This saying describes better than anybody else Tyyne-Kerttu Virkki, now celebrating her 85th birthday. She has always been interested in handicrafts and traditional folk culture, and her interest is combined with the idea of nationality. Her work as a teacher has taken her out of Finland, to the kinsmen and nations related to the Finns, and it has developed into new dimensions. A tradition which is partly forgotten and abandoned has started to grow.

The exhibition celebrating Tyyne-Kerttu Virkki's birthday takes place in the Virkki Museum of Handicrafts and it has the emphasis on Karelia, Tyyne-Kerttu Virkki's childhood surroundings and background. It is understandable since Karelian traits have a central role in her life and activity. The Karelian tradition is the catalyst of her work, bringing up half-hidden material as well as new ideas. Through a lucky chance she was chosen to organize the domestic industry in East Karelia during the Second World War. While working in Olonetz (Aunus) and its neighbouring areas in 1941-44 she started to collect East Karelian traditional handwork and to gather material: articles which now are on display in the Virkki Museum and form the most valuable part of the exhibition with objects over one hundred years old.

The other objects on display are designed by Tyyne-Kerttu Virkki and made by the skillful weavers of Vokki Oy, founded by Tyyne-Kerttu Virkki in 1947. These objects include fine linens, cloth, "poppana" weaves, shawls and scarves, curtains, rugs and traditional pickings.

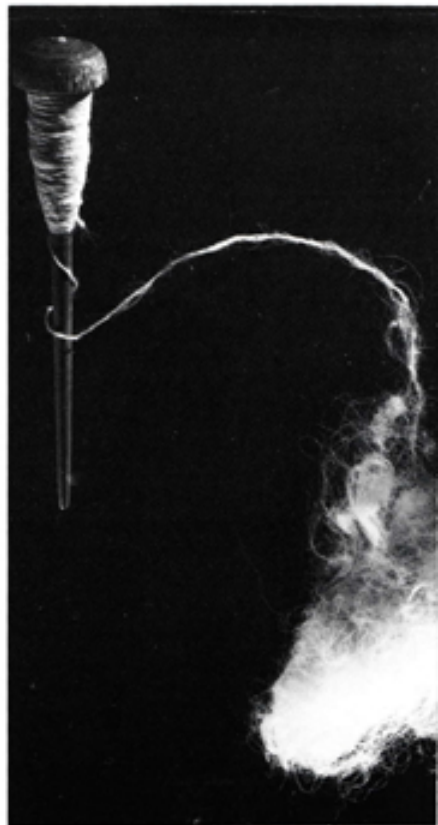
The task of Editor-in-Chief for the "Omin Käsin" (1944-70) has been the most essential part of Tyyne-Kerttu Virkki's life's work. The time was a time of growth and rebuilding in Finland, and Tyyne-Kerttu Virkki was able to meet the challenges given. The work of the Editor-in-Chief was in a way the work of a teacher: new solutions had to be found at a time when the households lacked almost everything, and new ideas, beauty and colour introduced to the grey and drab postwar life.

Maybe the most interesting detail in Tyyne-Kerttu Virkki's achievements is the continuity: new dimensions always coming up. A task has always lead to another, an even more challenging one. It is real pioneer work, the work of a creative person.

Ritva Sievänen-Allén
Ph.D.

TH' SPINDLE IN HAND

"My Life's Work".
An exhibition by
Tyyne-Kerttu Virkki,
June 5 to September 19, 1992.
The Virkki Museum
of Handicrafts, Helsinki.

"Elämäntyöni" -näyttelystä Virkki-Käsityömuuseumissa 5.6.-19.9.1992.

Virkattu puku. Korut: Raija Rauanheimo-Kojonen, Eva Taimi. Meksikolaisia koruja. Käsinkudotusta kankaasta (Vokki Oy) Atelier Riitta Immosen ajatonta muotia v. 1970. Puku sivulla 2 Virkki-Käsityömuuseon kokoelmat.

"Elämäntyöni"-näyttelystä
Virkki-Käsityömuuseumissa 5.6. -
19.9.1992. Viipurista evakoi-
tu rukki, jonka on lahjoittanut
v. 1974 Kyllikki Wikström
Virkki-Käsityömuuseumille. -
Kuvat Anneli Yrjänäinen.

Pukukankaita Vokki Oy:n 43
vuoden ajalta: ajatonta muotia
valmisti puvuiksi Atelier Riitta
Immonen. Työne-Kerttu Virkin
"Elämäntyöni"-näyttelystä 5.6.-
19.9.1992.

Vokki Oy:n kutomia pellava-pyyhkeitä. Virkki-Käsityömu-
seossa 5.6. - 19.9.92. - Kuva
Kaarina Kekki.

Evakkovuoden näyttely.
Tyyne-Kerttu Virkin suunnit-
telemia töitä Vokki 20 näytte-
lyyn 30.10.-25.11.1989. -
Kuvat Anneli Yrjänäinen.

ELÄMÄNTYÖNI-NÄYTTELYSTÄ
8.6.-19.9.1992
Virkki-Käsityömusseossa

POPPANOITA

Tyyne-Kerttu Virkin suunnittelema poppana 1969.

Virkki-Käsityömusseossa kudottu poppana 1969. Vokki Oy.

Elämäntyöni-näyttelystä 1992.

Kuvat SKS/Hilkka Nevalainen.

Opetusministeri Riitta Uosukainen avasi Tyyne-Kerttu Virkin "Elämäntyöni"-näytte-
lyn ja toi opetusministeriön
onnitteluna myös syntymäpäi-
väänsä juhlivalle käsityöneu-
vokselle Suomen taidekirjan.

**TYYNE-KERTTU VIRKIN "ELÄMÄNTYÖNI"-NÄYTTELYN
AVAJAISET JA SYNTYMÄPÄIVÄT 5.6.1992, Merikannontie 3, Helsinki**

Opetusministeri Riitta Uosukainen avasi Tyyne-Kerttu Virkin "Elämäntyöni"-
näyttelyn sekä esitti onnitelunsa lausuen muun muassa:

Opetusministeriön puolesta, vaikk' museopuoli ei miulle kuulukaan, minä
julistan tämän kiitoksen Sinulle, Tyyne-Kerttu.

Ajatelkaa nyt, hyvät ihmiset, kun nykyisin ihmiset eivät kättä nosta eivätkä
askelta ota, ellei siitä makseta, niin tämä Tyyne-Kerttu on omin kustannuksin
ja omin uhrauksin kaiken tehnyt. Minun mielestäni se on jotain niin suuren-
moista, että kyllä sitä passaa nyt istua ja kyllä Sinä siinä komeasti istutkin.
Kun äsken katsoin kansallispukuista ryhmää ympärilläsi, tuntui sanomattoman
hyvältä, koska siinä näkyi juuri käden taito.

Käden taitoa kuvastaa myös Tyyne-Kertun monipuolinen "Elämäntyöni"-
näyttely, joka minulla on ilo tässä yhteydessä avata. Toivon näyttelyn saavan
runsaasti katsojia ja ihailijoita.

THE OPENING CEREMONY OF TYYNE-KERTTU VIRKKI'S "MY LIFE'S WORK" EXHIBITION AND BIRTHDAY ON JUNE 5, 1992 at Merikannontie 3 in Helsinki

Minister of Education Riitta Uosukainen performed the opening ceremony of Tyyne-Kerttu Virkki's "My Life's Work" Exhibition and expressed her best wishes saying amongst other the following:

On behalf of the Ministry of Education, although the museum field is not a part of my field of work, I express my thanks to You, Tyyne-Kerttu.

Dear friends, please note that today, when no-one lifts a hand or takes a step without being paid for it, this Tyyne-Kerttu here has with her own money and sacrifices done everything. I think it is so splendid that You have full right to just sit there now, and You do sit in such a stately manner. As I looked at the group of people in national costumes around You, it felt too good for words, because there I was able to see the art of hand.

"Juhlakalu" airueittensa (Eeva Meloni, Liisa Vallioja ja Anna Aurora) ympäröimänä. Taustalla vasemmalla Sakkolaseuran pj. Eila Aro ja oikealla toimittaja Manja Haltia.

Viipurin Lauluveikot johtajanaan mus.tirehtööri Martti Neuvonen.

Alivaltiosihteeri Martti Ahtisaari ja hänen vaimonsa FM Eeva Ahtisaari.

The art of hand can also be seen in Tyyne-Kerttu's "My Life's Work", this many-sided exhibition I now have the great pleasure to declare open. I hope the exhibition will have many visitors and admirers.

We have succeeded in keeping the art of handwork alive. You certainly remember how at times we were in danger, both on the intellectual and practical side, as also in the area of handicraft, when tradition and our roots were about to be cut off and replanted into something very different. Now the time is again different, now we really do value traditions. But even during the times when in many places the valuable textiles were hidden, our Karelian girl here flung them out into the open. The textiles travelled along with her, and so many people can admire them when they lie hidden nowhere.

You, Tyyne-Kerttu, are an excellent combination of qualities, in my mind, You concentrate on something and are sort of hidden, but still You do many kinds of things: get new friends, make new invasions in Your own field. So I really have to say I admire You on this birthday of Yours. I hope there are many more returns of the day, I wish You many more good days filled with health. And with Your permission I now declare this exhibition open.

We all gathered here certainly agree on that our Tyyne-Kerttu is splendid! Congratulations, I wish You all the success and everything good. Let this culture and handwork flourish, all this craft and art, the whole realm of it. All the best!

Rouva Terttu Laine onnittelee.

Lehtori Rakel Suominen,
agronomi Aavo Üts Eestistä ja
arkkitehti-pianisti Marja Töyry.

Taiteilija Maija Aaltonen
onnittelee päiväsankaria.

Meillä on onnistuttu pitämään yllä käsityön traditio. Te muistatte varmasti, kun monella tavoin oli meilläkin joinakin aikoina vaara olemassa niin henkisellä puolella kuin käytännölliselläkin puolella, niin myös käsityössä, jolloin haluttiin perinteet ja juuret katkaista ja istuttaa johonkin aivan muuhun. Nyt on aika toinen, nyt todella osataan antaa arvoa perinteille. Mutta silloinkin, kun moniaalla mm. kaikki arvotekstiilit pantiin piiloon, niin Karjala-tyttöpä heläytti ne eteensä. Siinä ne matkalla kulkivat ja niistä voi iloita muutkin kuin me itse, kun ne eivät ole missään piilossa.

Sinä, Tyyne-Kerttu, olet erinomainen sekoitus, minun mielestäni, joka osaa syventyä ja olla vähän niinkuin syrjässäkin ja kuitenkin saada aikaan monenlaisia asiota, hankkia uusia ystäviä ja tehdä uusia valloituksia omalla alallasi. Siinä mielessä täytyy sanoa, että minä ihailen Sinua, kun vuosia täytät. Toivotaan niitä runsaasti lisää, toivotaan paljon hyviä, terveitä päiviä. Ja Sinun luvallasi minä tässä saan nyt avata tämän näyttelyn.

Kaikki me Sinun ympärillesi kokoontuneet vieraat varmasti olemme samaa mieltä:

"Kyll' meill' on hyvä tuo Tyyne-Kerttu!"

Onnea ja menestystä ja kaikkea hyvää. Kukkikoon tämä kulttuuri ja käsityö, koko tämä taito ja taide, kaikki tämä taiteen ala, myös tämä.

Onneksi olkoon!

Kansanedustaja Ritva Laurila (oik.), säätiön hallituksen jäsen, kiitti onnitelupuheessaan Tyyne-Kerttu Virkkiä hänen ainutlaatuisesta elämäntyöstään. - Kuvassa lisäksi eestiläiset vieraat arkkitehti Mannij Varep (vas.) ja toimittaja Kalli Kukk Triinu-lehdestä Tukholmasta.

Pianotaiteilija Svetlana Koytsheva onniteluvuorossa.

FROM THE CONGRATULATORY SPEECH GIVEN BY MEMBER OF PARLIAMENT RITVA LAURILA

Most honoured Handwork Counsel Tyyne-Kerttu Virkki
Dear darling, our very own, ever-young Tyyne-Kerttu!

As representative of the Tyyne-Kerttu Virkki Foundation, although being very young to take care of the Foundation affairs, I see it a great honour to be one of those forwarding the life work of Tyyne-Kerttu Virkki in the handwork field.

I have learned to know Tyyne-Kerttu as Editor-in-Chief of the Omin Käsin magazine and I have learned to respect her work during the difficult post-war years to revive the handwork art of the Finnish woman, to save old tradition and to bring new ideas to Finland.

Tyyne-Kerttu Virkki's work has been possible because of her many intellectual qualities, like the sense of beauty, very precise esthetic eye, a warm understanding for tradition and history and her skill of hand. These qualities, which usually are connected with artists, are also typical to Tyyne-Kerttu. Her life has always had diligence, no giving in, strength and naturally as a base for all the Karelian character.

KANSANEDUSTAJA RITVA LAURILAN ONNITTELUTERVEHDYKSESTÄ SEURAAVAA:

Arvoisa Käsityöneuvos Tyyne-Kerttu Virkki
Rakas kultainen, meidän kaikkien ikinuori Tyyne-Kerttu!

Tyyne-Kerttu Virkki-Säätiön edustajana, vaikka olenkin aika tuore ja vihreä hoitamaan säätiön asioita, pidän suurena kunniana, että saan olla viemässä eteenpäin Tyyne-Kerttu Virkin käsityön alalla suorittamaa elämäntyötä.

Olen tutustunut Tyyne-Kerttuun Omin Käsien -lehden päätoimittajana ja oppinut arvostamaan hänen työtään vaikeina sodanjälkeisinä vuosina suomalaisen naisen käsityötaidon elvyttämiseksi, vanhan perinteen tallentamiseksi ja uusien oppien tuomiseksi Suomeen.

Tyyne-Kerttu Virkin laaja-alaisen työn on tehnyt mahdolliseksi hänen monet henkiset ominaisuutensa, kuten kauneudentaju, hyvin tarkka esteettinen silmä, lämmin perinteen ja historian ymmärtämys sekä käden taidot. Ominaisuudet, jotka tavallisimmin liittyvät taiteilijoihin, ovat tyypillisiä myös Tyyne-Kertulle. Hänen työhönsä ja elämäänsä on liittynyt aina utteruutta, peräänantamattomuutta ja sinnikkyyttä sekä tietysti kaiken pohjana oleva karjalainen luonteenlaatu.

Raita Karpo onnittelee laulullaan "Jo Karjalan kunnailta" - Kuvassa oikealla takana säätiön hallituksen jäsen toimitusjohtaja Martta Ritvanen, edessä taiteilija Magdaleena Horttanainen, joka on lahjoittanut Perinnepellava-taulusarjan (14 kpl) sekä rouva Irja Liuksiala.

We here present want to express our deep thanks to Tyyne-Kerttu on this day, and not only we here, but many more outside, among the inhabitants of the city, the nation and related nations, and also other nations.

During these dark, difficult times we now experience, I would like to call out for the spirit typical to Tyyne-Kerttu, I mean the spirit to work voluntarily and the strength brought by Tyyne-Kerttu to the society and way of life. This spirit and its followers are needed now.

With the congratulations we also all wish that the Tyyne-Kerttu Virkki Foundation and Museum collections would find suitable rooms in Helsinki, so that the Foudation can continue its work. Now I want to say: let us give this splendid woman a triple cheer!

Eesti Naine -lehden varapäätoimittaja Hille Karm ja taiteilijatoimittaja Enne Aare, esitiläisten ystävien edustajat Tallinnasta.

Juhlavieraita ravintola Grand Marinassa 7.6.1992 olivat mm. (alk. vasemmalta): tekstiilitaiteilija Talvikki Lausala, varapäätoimittaja Hille Karm, FK Eeva Meloni, ekonomi Mirja Meloni, FM Helena Meloni, ravintolapäällikkö Erkki Meloni, tyttönen Liisa Meloni ja opetusneuvos Siiri Valli.

Illan emäntä toivottaa omaiset ja ystävät tervetulleiksi. Grand Marinassa 7.6.1992.

Me läsnäolevat haluamme tänään nöyrästi kiittää Tyyne-Kerttua, eivätkä vain tässä huoneessa olevat, vaan monet tuolla ulkopuolella, tämän kaupungin ja kansan sekä heimokansojen että muidenkin kansojen keskuudessa.

Näinä ankeina, tiukkoina aikoina, joita nyt elämme, haluaisin lisäksi peräänkuuluttaa juuri sitä henkeä, joka Tyyne-Kerttu Virkissä on aivan omimmillaan, nimittäin talkoohenkeä ja sinnikkyyttä, jota Tyyne-Kerttu on työllään tuonut suomalaiseen yhteiskuntaan ja elämänmuotoon. Sitä ja sen jatkajia tarvitaan nyt.

Onnittelujen lisäksi me kaikki myös toivomme, että Tyyne-Kerttu Virkki-Säätiön ja Virkki-Käsityömuuseon kokoelmille löytyisi tarkoituksenmukaiset tilat Helsingissä, jotta säätiön toiminta voisi jatkua.

Haluan nyt vain sanoa, että huudetaanpa upealle naiselle lopuksi kolme kertaa eläköön.

ELÄKÖÖN   ELÄKÖÖN   ELÄKÖÖN!

SAKKOLA-SEURA ry:n
perustajajäsen ja moni-
vuotinen puheenjohtaja
Tyyne-Kerttu Virkki
kutsuttiin 5.6.1992
seuran kunniajäseneksi.

Eila Aro
puheenjohtaja
Meeri Häkkinen
sihteeri

Tekstiiliopettajaliitto toi kun-
niajäsenelleen onniteluna
standaarinsa (N:o 40).

Tyyne-Kerttu Virkki 85 vuotta

Kohti päivä paistakohon,
onnen kuu kumottakohon
ikään hyvään ehtineelle
kalevaiselle kavolle,
toimen naiselle tomeralle
tulevassakin elossa

Sydänlämpöisin merkkipäiväonnitteluin

Kalevalaisten Naisten Liitto r.y.

Raiti Malmberg
Jussi Lyyman
-on puolesta
Eila Horon!
-ain bleth!
-issa meidän!

Piip Kaajusallien
Rauhanneuvon
Zml.kl. Kerkon
Kerttu Rantala

Olkoot iltasi iloiset,
Aamut aina armahammat,
Kultaista koko elämä!

Keramiikkataiteilija Elsa Ele-
niuksen vati valmistettu 1924,
lahjoitti 1970 Maija Aaltonen
Virkki-Käsityömuuseolle. Elsa
oli Sakkolan pappilan kasvat-
teja ja prof. A.W. Finchin
jälkeen Ateneumissa opettaja-
na n. 30 vuotta.

"Sakkolan seppäle" häälahja
Eudokia Feodovalle (o.s. Fa-
lin). Valmistettu Sakkolan
Kiviniemessä v. 1905. Tytär
Klaudia Pelkinen (o.s. Feodo-
roff) lähetti sen Torontosta
Virkki-Käsityömuuseon kokoel-
miin, josta jäljennöksen val-
misti Ülle Rooseleht Tartosta.

Käsityönvuosi

Työne-Kerttu-Mirkki

85 vuotta takana on,
syytä siis kylliksi ilohon.
Voimas on tallella, taitosi myös,
kauneinta hedelmää kantaa jo työs.

Lämpimät onnittelut

Suur-Helsingin Kalevalaiset Naiset ry:n
hallitus on päättänyt kutsua Sinut
yhdistyksemme kunniajäseneksi.

Suur-Helsingin Kalevalaiset Naiset ry

Ulla Peiponen
puheenjohtaja

Ritva Koskela
sihteeri

Laila Karttusen revinnäistyö
1954. - Virkki-Käsityömuuseon
kokoelmat.

SAKKOLA KARJALAN KANNAKSELLA
13.6. - 14.6.1992

Sakkolassa Karholan kylässä Patamäki, prof. Armas Maasalon koti. Hänen isänsä Israel Maasalo oli Sakkolan kanttorina. Ainoita Sakkolan kirkonkylässä säilyneitä taloja vuoden 1944 jälkeen. - Kuvat Eeva Meloni (1992)

Sakkolan Virkin rantaa. Uimassa Eeva Meloni, Aino Virkki ja Tyyne-Kerttu.

Näkymä Taipaleen joelle
13.6.1992. Tampereen
karjalaisten veteraanit olivat
Inkerin veteraanien vierai-
na. - Kuvat Eeva Meloni

Kesällä 13.6.1992 istuimme kotimme raunioilla Sakkolassa muistellen lapsuuttamme. Vasemmalla sisarpuoleni Mirjan tytär Eeva Meloni, Tyyne-Kerttu, Mirja Meloni ja Örimattilasta Virkin maatilan emäntä, velipuoleni Leo Virkin vaimo, Aino Virkki. - Kuva Risto Jääskeläinen.

Iloinen kotiinpaluu Islannin Kotiteollisuuskäräjiltä v. 1948.

Etiopialainen kori.

Villapeite fulaani Länsi-Afrikasta. Kudottu kuudesta kapeasta kaistaleesta ohuella käsinkerätyllä villalangalla. Poimintakuviot osuvat täsmälleen kohdalleen (149x220 cm). Lahjoitti rouva Maire Inkinen-Jarozinka Johannesburgista v. 1976. - Kuva SKS/Hilkka Nevalainen.

